Nr. 148 Niedziela 28 Maja 1939 r. Rocznik XLVI

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7— Tel. 5.06.50

Kraków
pl. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 180

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.80, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Premier Chamberlain o sytuacji europejskiej

Utrzymanie pokoju

jest naczelnym zadaniem polityki brytyjskiej

CHAMBERLAIN

Premier Chamberlain, który — jak wiadomo — bawi obecnie w Szkocji, wziął wczoraj udział w odbywającym się w Edynburgu dorocznym zebraniu konwentu generalnego kościoła szkockiego. Premier wygłosił krótkie przemówienie okolicznościowe.

„Kierując polityką brytyjską, której naczelnym zadaniem jest utrzymanie pokoju — mówił premier — staram się usunąć widmo wojny, ściskające serca milionów ludzi. W dzisiejszej sytuacji odpowiedzialni kierownicy polityki angielskiej nie widzą innej drogi do usunięcia gróźb wojennych, jak tylko potężne przygotowanie militarne, ale trudności europejskie wywołujące stan niepokoju mogą być usunięte jedynie wtedy, jeżeli zasady chrześcijańskie rządzić będą stosunkami międzynarodowymi. Oto się modlimy i mam nadzieję, że modlitwy nasze będą wysłuchane‘. (PAT)

Niemiecko-włoskie marzenia o wojnie błyskawicznej

Plan wojenny „Osi"

Rola Hiszpanii gen. Franco w przyszłej wojnie

Ostatnio w rozważaniach fachowych zarówno we Włoszech, jak i w Niemczech wyłania się na plan pierwszy pogląd, że „osiągnięcie błyskawicznego rozstrzygnięcia jest decydującym czynnikiem sukcesu militarnego państw „osi". W tym kierunku w czasie ostatniej wizyty Brauchitscha we Włoszech ustalono szczegółowy plan działania i podział ról na poszczególnych odcinkach przyszłego frontu wojennego. Pierwszy atak „osi" nastąpić ma na odcinku śródziemnomorskim w punktach szczególnie ważnych dla Francji i Anglii.

Dla realizacji tych zamierzeń konieczne jest współdziałanie Hiszpanii z państwami „osi". W tym kierunku idą wysiłki dyplomacji włoskiej. Akcja ta prowadzona jest jednak z nadzwyczajną ostrożnością, aby przez przed-

GEN. WEYGAND W LONDYNIE

wczesne ujawnienie roli Hiszpanii nie utrudnić szans zwycięstwa włosko-niemieckiego.

NACZELNE DOWÓDZTWO ODCINKA ZACHODNIEGO

Według relacji, przenikających z berlińskich kół wojskowych, dokonana przez kanclerza Rzeszy inspekcja na odcinku zachodnim doprowadziła do ustalenia siedziby naczelnego dowództwa tego odcinka. Siedzibą tą będzie twierdza Ehrenbreitenstein.

OFICEROWIE ANGIELSCY NA LINII MAGINOTA

Według relacji poufnych, posiadanych rzekomo przez sztab niemiecki, w Charleville bawią oficerowie angielskiego sztabu generalnego, generał porucznik John Dil i generał majorowie Aleksander i Wilson. Koła niemieckie wiążą ich pobyt z planami sztabu angielskiego rozlokowania oddziałów angielskich na linni Maginota już obecnie, aby w chwili wybuchu wojny rozporządzać dostateczną siłą na froncie zachodnim.

Ustawa o stanie wojennym

i odpowiedzialności karnej za dezercję

PAT. donosi:

W dniu 26 b. m. odbyło się pod przewodnictwem premiera gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie rady ministrów.

Rada ministrów przyjęła m. in. projekt ustawy o stanie wojennym, która zastąpi rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 1928 r. W tej samej sprawie, projekt powyższy ma na celu wprowadzenie nowych przepisów o stanie wojennym, wobec zmienionego stanu prawnego przez konstytucję kwietniową.

Następnie Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o szczególnej odpowiedzialności karnej w przypadkach zbiegostwa do nieprzyjaciela lub poza granice państwa. Projekt powyższy ustala, iż w razie skazania za pewne przestępstwa, wymienione w kodeksie karnym wojskowym i ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym. Jeżeli sprawca zbiegł do nieprzyjaciela lub poza granice państwa, sąd może orzec obok kar, przewidzianych za dane przestępstwa, szczególne kary dodatkowe: utrata majątku oraz utratę zdolności do dziedziczenia i otrzymywania darowizn.

Przysięga zemsty

Z Gdańska donoszą:

Szturmowcy z oddziałów S. S. i S. A., którzy brali udział w pogrzebie bojówkarza Grübnera, po złożeniu przysięgi nad grobem, prowadzą dalszą akcję, zmuszającą członków tych formacji, którzy nie brali udziału w pogrzebie, do składania ślubowania pomszczenia śmierci Grübnera, gdy na rozkaz kanclerza Hitlera Gdańsk i Pomorze powróci do „Trzeciej" Rzeszy. (P. A. A.).

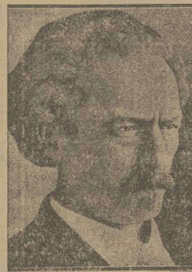
Uciekają z Kłajpedy

Uchodźcy z Kłajpedy wciąż jeszcze przybywają do Litwy. W tych dniach przybyła do Kowna grupa 25 robotników, którzy opuścili Kłajpedę z powodu trudnych warunków aprowizacyjnych w okręgu kłajpedzkim.

Paderewski uległ atakowi serca

na chwilę przed koncertem

Z Nowego Jorku donoszą, że Ignacy Paderewski uległ w czwartek wieczorem przed rozpoczęciem wyznaczonego koncertu, lekkiemu atakowi serca, wskutek czego koncert został odwołany w ostatniej chwili, gdy na sali znajdowało się 16 tys. osób, które przybyły na koncert. Wśród tych widzów wydarzyły się wzruszające sceny, wielu płakało i klękając odbywało modły za życie Paderewskiego, gdy wiadomość o ataku serca została ogłoszona.

PADEREWSKI

Paderewski liczy 79 lat.

Agencja Havasa donosi, że Paderewski zachorował na serce. Atak był stosunkowo lekki, ale lekarze stanowczo sprzeciwili się występowi w zapowiedzianym koncercie, który wobec tego został odwołany. Lekarze, czuwający nad zdrowiem chorego, oświadczają, iż stan jego zdrowia nie budzi jednakże obaw. Niemniej wszystkie zapowiedziane koncerty Paderewskiego w Ameryce zostały odwołane.

Przewódca hitlerowców w Ameryce

okazał się zwykłym złodziejem i kryminalistą

Przewódca związku Niemców amerykańskich Fritz Kuhn, aresztowany wczoraj, został przewieziony natychmiast do Nowego Jorku, gdzie stanie przed sądem za kradzież 15 tys. dolarów. Prokurator Dewey oświadczył, że, jego zdaniem, „Kuhn jest zwykłym złodziejem". Prokurator stwierdził następnie, że Kuhn ukrywał się przed policją, a w ciągu ostatniego dnia uciekał, nie wiedząc, że śledzony jest przez trzech detektywów. Przeciwko Kuhnowi prokurator wystąpi z 12 oskarżeniami.

Prasa amerykańska przypuszcza, iż fakt ten położy kres działalności narodowych „socjalistów" w Stanach Zjednoczonych. Od czasu wiecu, zorganizowanego na „Madison Square" przez związek policja federalna bardzo pilnie śledziła działalność Kuhna. Usiłował on opuścić Stany Zjednoczone, ale departament stanu odmówił mu paszportu.

Oskarżenia, sformułowane przeciwko Fritzowi Kuhnowi, zostały ujęte w 12 punktów. Prokurator Dewey zarzuca mu defraudację około 9 tys. dolarów z kasy związku, zużycie w niewłaściwy sposób sum, zebranych podczas meetingu" na „Madsin Square", kradzież około 5 tys. dolarów, zebranych przez związek na honorarium adwokatów w czasie procesu i t. d.

Prokurator Dewey oświadczył, iż wobec tego, że za każde z tych przestępstw Fritz Kuhn będzie odpowiadał osobno, a wymierzone kary nie są komulowane, grozi mu 50 lat więzienia. (PAT).

Dziesięć miliardów

przyniosła emisja bonów skarbowych we Francji

Minister skarbu Paul Reynaud wygłosił w Paryżu przemówienie radiowe, w którym podkreślił sukces emisji krótkoterminowych bonów skarbowych. Nie mogąc podać jeszcze ostatecznych wyników subskrypcji, minister stwierdził, że w każdym bądź razie suma ta znacznie przekracza 10 miliardów franków.

Jednocześnie minister skarbu ogłosił, że skarb przeprowadził operację konsolidacyjną znacznej transzy długu zewnętrznego, której termin płatności był bliski. Konsolidacji uległo 6 miliardów pożyczki zagranicznej i 4 miliardy w bonach skarbowych. Ogółem 10 miliardów długów krótkoterminowych zamienione zostało na pożyczki długoterminowe, poprawiając znakomicie sytuację skarbu Francji.

Hore Belisha jedzie do Moskwy

a Woroszyłow ma przyjechać do Londynu

„News Chronicle" donosi, iż możliwe jest, że angielski minister wojny Hore Belisha wkrótce odwiedzi Moskwę. Wizyta ta, jak przypuszcza „News Chronicle", nastąpiłaby po zawarciu porozumienia trzech mocarstw — W. Brytanii, Francji i Rosji. Wysuwana jest również możliwość, że wystosowane będzie zaproszenie do Woroszyłowa, aby odwiedził Londyn.

W Albanii trwa walka partyzancka

Jak donoszą z Albanii, walka oddziałów partyzanckich trwa nadal. Mimo bardzo dużej ilości wojsk włoskich w Albanii, których liczbę oblicza się na 70.000, pojedyncze oddziały są stale napadane przez partyzantów, zwłaszcza we wschodnich i północnych okolicach Albanii. Ostatnio doszło do dłuższej strzelaniny na południe od Skutarii. Partyzanci są nieuchwytni, ponieważ doskonale znają górzysty teren. Pojawiają się nagle i znikają nagle, nie ponosząc żadnych strat. (P. A. A.).

Echa wizyty gen. Rasztikisa

Dwutygodnik „Kardas", przeznaczony dla sfer oficerskich w Kownie, omawia w ostatnim swym numerze podróż gen. Rasztikisa do Warszawy, nazywając ją historycznym faktem po nawiązaniu stosunków polsko-litewskich. Sam fakt podtrzymywania stosunków, pisze „Kardas", musimy oceniać dodatnio. Od czasu ich nawiązania aż do chwili obecnej naród i państwo polskie nie obciążają swoim zachowaniem naszych pozycji w chwilach ciężkich dla Litwy. W chwilach tych okazywano nam szczere współczucie i uczucie ciepłej sympatii. Powracając do wizyty gen. Raszkitisa, pismo podkreśla, że „ciepło", okazane naszemu głównodowodzącemu armią w Warszawie ze strony sfer wojskowych, politycznych i społeczeństwa wywołuje u nas uczucia przyjacielskie pod adresem narodu polskiego".

Brytyjski projekt trójporozumienia

Korespondent dyplomatyczny Reutera dowiaduje się z kół dobrze poinformowanych, że brytyjskie propozycje wystosowane do Rządu sowieckiego streszczają się w trzech następujących punktach:

1) Zawarcie paktu wzajemnej pomocy, który będzie działał w wypadku bezpośredniej agresji na terytoria europejskie jednego z trzech partnerów. Przed zawarciem formalnego układu nastąpi trójstronna deklaracja, obowiązująca w okresie przejściowym.

2) W wypadku bezpośredniej agresji na terytorium jednego z państw, które otrzyma łączną gwarancję trzech partnerów (Anglii, Francji i Sowietów), układ przewiduje konsultację i odpowiednie zarządzenia w koniecznym zakresie. Zagadnienie, które państwa będą objęte tą łączną gwarancją, jest problemem, który będzie musiał być jeszcze przedyskutowany. Koniecznym warunkiem działania tej gwarancji jest opór ze strony ofiary ataku.

3) Celem zapewnienia jak najskuteczniejszej współpracy pomiędzy siłami zbrojnymi trzech państw w powietrzu, na lądzie i na morzu w wypadku agresji projekt brytyjski przewiduje konsultację sztabów generalnych partnerów układu.

Rząd polski ma być poinformowany o treści propozycji angielskich.

Lord Halifax odbył dłuższe narady z ministrami resortów obrony. Narada ta dotyczyła militarnej strony propozycji brytyjskiej wobec Sowietów. W toku tej narady omówiona była również sytuacja militarna Polski. Polska — jak wiadomo, posiada bilateralne układy z Francją i Anglią. Z Sowietami zaś posiada pakt o nieagresji, co określa jej stanowisko do prowadzonych rokowań angielsko - francusko - sowieckich.

Tragiczny dzień
w zatopionej łodzi podwodnej

LONDYN (PAT.). Wszyscy uratowani członkowie załogi amerykańskiej łodzi podwodnej „Squalus" znajduja się obecnie w szpitalu. Stan ich nie budzi żadnych obaw. Według ich opowiadań, zawdzięczają oni życie szalonej sile jednego ze swych towarzyszy, — który w najgroźniejszej chwili — gdy woda poczęła się wdzierać do wnętrza łodzi, zdołał przezwyciężyć jej napór i zatrzasnąć drzwi głównej komory, odcinając ją tym samym od reszty komór, które zostały zalane. W ciągu przeszło 24 godzin, spędzonych na dnie morza, załoga wykazała wspaniałą dyscyplinę. Mimo pogaśnięcia świateł, powiększającego się zimna i coraz dokuczliwego braku powietrza nie było śladu paniki, ani podniecenia. Wszystkie rozkazy dowódcy były ściśle wykonywane. Wobec przerwania komunikacji telefonicznej, przez cały czas dwaj ludzie bili młotami w ścianę łodzi, porozumiewając się w ten sposób z pracującymi na zewnątrz nurkami. W pogotowiu trzymano maski gazowe, a to z powodu wydobywającego się z komory amunicyjnej chloru. W ostatnich godzinach powietrze było już do takiego stopnia zepsute, że poczęto używać zawartego w zapasowych butlach tlenu. Starano się jednak używać go oszczędnie, aby starczyło na jaknajdłużej. Mimo tych wszystkich warunków załoga przez cały czas nie traciła nadziei na ratunek, którego się wreszcie doczekała. Będą czynione starania nad wydobyciem choćby zwłok reszty załogi, poczym przystąpi się do próby wydobycia łodzi za pomocą wpompowania do niej powietrza.

Zaznaczyć należy, że dzwon ratowniczy, którym wyratowano załogę, przeszedł w tym wypadku swą ogniową próbę i zdał ją celująco.

P. Charles Dewey o Polsce

NOWY JORK (PAT) — CHARLES DEWEY, BYŁY DORADCA FINANSOWY BANKU POLSKIEGO, POWRÓCIŁ TUTAJ Z PODRÓŻY DO POLSKI. W WYWIADZIE UDZIELONYM PRASIE OŚWIADCZYŁ ON: POLSKA DAŁA WYRAŹNIE ŚWIATU DO ZROZUMIENIA, ŻE CAŁĄ SWOJĄ POTĘGĄ OPRZE SIĘ KAŻDEJ NAPAŚCI. ARMIA POLSKA JEST ZNAKOMITA. P. DEWEY ZAZNACZYŁ RÓWNIEŻ, ŻE STOSUNKI GOSPODARCZE W POLSCE SĄ DOSKONAŁE.

Blok demokratyczny
ma znaczną przewagę nad państwami „osi"

„Gringoire" ogłasza artykuł b. premiera Tardieu, porównywujący siły bloku demokratycznego i państw „osi".

Po szczegółowej analizie danych charakteryzujących wojskowy potencjał obu bloków Tardieu dochodzi do wniosku, że państwa demokratyczne są silniejsze od swych ewentualnych przeciwników, silniejsze znacznie niż w r. 1914. PRZEWAGA FINANSOWA JEST PO PROSTU DRUZGOCĄCA. Przy obecnym stanie swych finansów, opartych na kuglarstwie i inkwizycji fiskalnej, Niemcy i Włochy nie mogą prowadzić wojny nawet przez rok.

PRZEWAGA PAŃSTW DEMOKRATYCZNYCH W ZAOPATRZENIU W ŻYWNOŚĆ, SUROWCE I BROŃ, JEST RÓWNIE POWAŻNA. Niemcy wprawdzie przez zabór Czech, Moraw i Słowacji, polepszyły swą sytuację pod tym względem, ale Włochy pozostały daleko za nimi w tyle.

Wyższość francusko - brytyjska w sposób oczywisty ujawnia się w dziedzinie sił morskich, które panują nad wrotami Morza Śródziemnego.

Cóż z tego — pisze Tardieu — że Włochy zamkną Adriatyk, ale reszta?...

CAŁY PÓŁWYSEP APENIŃSKI BĘDZIE PRZECIEŻ POD OBSTRZAŁEM FLOTY NIEPRZYJACIELSKIEJ.

A poza tym armia francuska z linią Maginota i angielska oparta na poszechnej służbie wojskowej — kończy Tardieu — są bez porównania lepiej przygotowane do walki, niż w przededniu wielkiej wojny.

Pod okupacją niemiecką
Cenzura i petardy

PRAGA. (PAT.). Komitet Wspólnoty Narodowej złożył protektorowi Rzeszy protest przeciwko metodom cenzury niemieckiej w sprawach czeskiego życia kulturalnego i artystycznego.

W proteście swym Komitet Wspólnoty Narodowej zwraca uwagę na oświadczenia oficjalnych czynników niemieckich, — gwarantujące narodowi czeskiemu swobodny rozwój życia narodowego i kulturalnego, i domaga się zmiany dotychczasowego postępowania cenzury niemieckiej. W szczególności domaga się on odwołania zakazu umieszczania w oknach wystawowych księgarń dzieł czeskich klasyków. Dalej odwołania skreślenia przez cenzurę niemiecką ze spisu lektury szkolnej dzieł autorów czeskich, piszących w duchu patriotycznym, oraz odwołania zakazu śpiewania niektórych pieśni narodowych.

PRAGA. (PAT.). W żydowskiej dzielnicy w Pradze nastąpił dnia 25 b. m. wieczorem w jednym z domów w pobliżu synagogi wybuch petardy. Na skutek wybuchu kamienica została zdemolowana, a dwie osoby zostały ranne.

Na uwagę zasługuje fakt, że aczkolwiek wypadki podobne mnożą się w Pradze od dłuższego czasu, śledztwo nie wykryło dotychczas sprawców zamachów petardowych.

A kiedy wróci znacznie większa reszta?

RZYM (PAT) — Liczba powracających z Hiszpanii legionistów włoskich wynosi dokładnie 19.460. Legionistom towarzyszyć będą żołnierze hiszpańskiej dywizji „Czarnych strzał" w liczbie 3000. Żołnierze hiszpańscy wezmą udział wraz z legionistami w defiladzie, jaka odbędzie się w Neapolu przed królem Wiktorem Emanuelem. W tym samym czasie przybędzie do Włoch liczna delegacja, złożona z „wybitnych" osobistości hiszpańskich.

BERLIN (PAT) — Legion niemiecki w Hiszpanii powróci do Rzeszy 30 b. m. W związku z tym odbędą się tu uroczystości powitalne.

VIGO (PAT) — Zaokrętowanie ochotników niemieckich, którzy brali udział w hiszpańskiej wojnie domowej, jest prawie zakończone. Pięć statków, które zawiozą ich do kraju, odpłynie w piątek rano. Ochotnikom niemieckim towarzyszyć będą liczni wyżsi oficerowie i lotnicy hiszpańscy.

Pożyczka pokryta w 15 minut

LONDYN (PAT) — W czwartek rano wyłożono do subskrypcji 3 i pół proc. pożyczkę na cele finansowania obrony i robót publicznych, emitowaną przez Rząd Unii Południowo - Afrykańskiej. Cała emisja wynosząca 5 miln. funtów została pokryta w ciągu 15 minut.

Prawnicy francuscy
w Warszawie

Dnia 25 b. m. o godzinie 9 rano przyjechała do Warszawy delegacja prawników francuskich, złożona z wybitnych sędziów, profesorów i adwokatów na czele z p. Fremicourt, pierwszym prezesem Sądu Najwyższego i p. Charpentier, dziekanem paryskiej Rady Adwokackiej.

Na dworcu goście francuscy byli powitani przez pierwszego prezesa Sądu Najwyższego Supińskiego, wiceministra Sprawiedliwości [illegible]skiego, prezesa Sądu Najwyższego Sieradzkiego, dziekana Warszawskiej Rady Adwokackiej mec. Nowodworskiego, przedstawiciela ministerstwa Spraw Zagranicznych nacz. Wł. Kulskiego, dziekana Wydziału Prawnego Uniwersytetu J. P. prof. Rybarskiego, zarząd grupy prawniczej polsko-francuskiej na czele z prof. Longchamps de Berier i innych. Ranek goście francuscy poświęcili na wizyty oficjalne, a popołudnie na zwiedzanie Wilanowa. Dnia 26 b. m. rozpoczną się właściwe prace zjazdu prawniczego polsko-francuskiego.

Zajście na granicy słowacko-węgierskiej

Jak donosi Węg. Ag. Telegr., na granicy węgiersko - słowackiej zdarzy się w czwartek wieczorem incydent graniczny, który miał przebieg następujący: Kilku wieśniaków słowackich przeszło bez pozwolenia granicę w okolicy Nemetsok, by po stronie węgierskiej kosić trawę. Gdy do wieśniaków podszedł węgierski patrol graniczny celem ich wylegitymowania, poczęli oni uchodzić, ostrzeliwując strażników węgierskich. Na odgłos strzałów nadszedł słowacki strażnik celny, który spotkawszy na granicy żołnierza węgierskiego zaatakował go i chciał wziąć do niewoli, na co żołnierz odpowiedział strzałem, raniąc ciężko strażnika słowackiego, który podobno zmarł. Władze graniczne słowacko - węgierskie rozpoczęły śledztwo celem zbadania incydentu.

Wymiana handlowa
pomiedzy Francją a Jugosławią

PARYŻ (PAT) — W kołach politycznych przywiązują dużą wagę do rozmów francuskiego ministra handlu Gentin z jugosłowiańskim ministrem handlu Tomiczem. W czasie tej rozmowy poddano szczegółowemu rozpatrzeniu obecny stan wymiany handlowej pomiędzy obu krajami i zastanawiano się nad możliwościami rozbudowy tych stosunków w ramach ostatnio zawartego układu handlowego.

Min. Tomicz złożył w czwartek wizytę min. Bonnet.

Nowy artykuł Rauschninga
o prowokacjach gdańskich

NOWY JORK (PAT) — „N. Y. Herald Tribune" ogłasza drugi artykuł Rauschninga na temat problemu gdańskiego. Rauschning oświadcza, ze codziennie dostaje listy od mieszkańców Wolnego Miasta, w tym od członków starych patrycjuszowskich rodzin tamtejszych, uskarżających się na okropne stosunki, w których żyją pod rządami narodowych „socjalistów". Niestety ludności Gdańska nie wolno się wypowiedzieć. Ci zaś, którzy tam rządzą, wysilają się przede wszystkim na to, aby sprowokować Polskę w ten sposób, by jakabądź akcja militarna z jej strony wyglądała na napaść i stąd uwolniła Anglię i Francję od obowiązku przyjścia Polsce z pomocą.

Przybór rzek na Śląsku
Białka, Olza i Odra

Z Katowic donoszą: Stan wody w pow. bielskim na Białce utrzymuje się bez zmian. W korycie rzeki Białki na terenie Czechowic woda poczyniła szkody. W 2 miejscach przerwany został wał koryta, a woda zerwała uregulowane koryto Białki i zabrała większą ilość materiału.

Wody Wisły opadają.

Z Rybnika donoszą: W czwartek rano rzeka Olza wylała tak, że obecnie znajduje się pod wodą około 100 ha pastwisk i pól. W Bukowie wystąpiła z brzegów woda starego koryta rzeki Odry i zalała łąki na przestrzeni 5 km.

Również w Ligocie Tworkowskiej woda zalała okoliczne pola. Obecnie stan wody na Odrze wynosi 6.46 ponad stan normalny. Woda podnosi się w pow. rybnickim o 5 cm. na godzinę. Na wałach znajduje się straż graniczna, policja i straż ogniowa, czuwając nad bezpieczeństwem.

Domy, znajdujące się obok rzek, są przygotowane do ewakuacji.

W POW. CIESZYŃSKIM

Wody na rzekach i potokach w pow. cieszyńskim opadły i nie zagrażają już niebezpieczeństwem.

W POW. FRYSZTACKIM

Na terenie pow. frysztackiego woda na Olzie i jej dopływach opadła.

Poważniejszych szkód w zabudowaniach nie zanotowano. Również uszkodzenia dróg okazały się nieznaczne.

W poszczególnych gminach dotkniętych powodzią tworzą się komitety szacunkowe, których zadaniem będzie ustalenie wysokości strat.

W POW. CHRZANOWSKIM

Stan na Wiśle w powiecie chrzanowskim stopniowo opada. W czwartek o godz. 12 wynosił w Gustyni 5.55 m. ponad stan normalny.

W dniu 25 b. m. w godzinach rannych starosta powiatowy chrzanowski udzielił powodzianom dalszej pomocy żywnościowej. Woda powoli ustępuje.

PONOWNY PRZYBÓR ODRY.

Z pośród rzek na Zaolziu jedynie Odra poczęła ponownie wzbierać. Wezbrane wody Odry przerwały wał ochronny pod Boguminem na odcinku Kopystów—Szonychel.

Władze niemieckie donoszą o dalszym wzbieraniu wód w górnym biegu rzeki Odry.

Seria zagadkowych pożarów
w Estonii

TALLIN (PAT) — Opinia publiczna zaniepokojona jest serią groźnych pożarów, które wybuchły w środę we wschodniej części kraju, niedaleko granicy sowieckiej. W miasteczku Petseri spłonęło całe śródmieście: 220 budynków, w tym szkoła, poczta, zarząd miejski itp.

Z pod gruzów spalonych domów wydobyto dotychczas zwęglone zwłoki dwóch osób, obawiają się jednak, że ofiar śmiertelnych będzie więcej. 60 osób odniosło bardzo ciężkie rany i poparzenia. Straty prowizorycznie obliczają na kilka milionów koron. Dotychczas pożar nie jest jeszcze całkowicie ugaszony i oddziały straży pożarnej i wojska nadal pracują nad dogaszaniem zglisz.

W wiosce Waskanarwa koło jeziora Pejpus spłonęło 15 domów. W osadzie fabrycznej Lehtsie również we wschodniej Estonii spłonęło kilkanaście budynków.

Wszystkie te pożary wybuchły w okolicznościach zagadkowych. Ogień odrazu pojawił się w kilku punktach i przybrał w krótkim czasie katastrofalne rozmiary. Władze prowadzą energiczne dochodzenie, celem wyjaśnienia przyczyny tych pożarów. W Tallinie zbiera się ofiary na pogorzelców, a władze cywilne i wojskowe organizują pomoc w dostarczaniu żywności.

Prasa poświęca całe stronice opisom tych katastrof, a jeden z dzienników wysłał nawet specjalnym samolotem sprawozdawcę na teren pożarów.

Niema pieniędzy - niema broni

WASZYNGTON (PAT) — Sprzedaż broni i amunicji amerykańskiej zagranicę, która w trzech pierwszych miesiącach b. r. wynosiła ponad 9 milionów dolarów miesięcznie, spadła w kwietniu do 4 milionów. Z tego lwią część, bo blisko 20 milionów zapłaciły w tych czterech pierwszych miesiącach Anglia, Francja i Holandia. Eksport do Niemiec oceniony był w tym okresie zaledwie na 530 dolarów.

Amerykanom nie spieszno
do Niemiec

WASZYNGTON (PAT). Oficjalnie ogłoszono, że komunikacja lotnicza z Niemcami nie będzie chwilowo uruchomiona. Komunikacja lotnicza między Stanami Zjedn. z jednej strony a Anglią i Francją z drugiej została już otwarta. Komunikacja ta oparta jest na umowach dawno zawartych, a przewidujących dwie linie lotnicze z każdego kraju: południową i północną. Niemcy już dwa lata temu zażądały takiej samej koncesji, ale dotąd nie otrzymały odpowiedzi, Stany Zjedn. bowiem nie mają chwilowo zamiaru otwierania linii lotniczej do Niemiec, a bez wzajemności ze strony Rzeszy jest to ze względów gospodarczych niemożliwe. Bierze się tu pod uwagę, że amerykańskie linie lotnicze są w rękach prywatnych i nie otrzymują żadnych subwencyj. Chwilowo nie dysponują one dostateczną ilością transatlantyckich samolotów, by móc do rozkładu lotów dodać jeszcze Niemcy.

Ukraińcy u p. Premiera

Prezes Rady Ministrów i min. Spraw Wewn. gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dn. 25 b. m. wicemarszałka Sejmu Wasyla Mudryja i posła Włodzimierza Celewicza.

Przyjaciel Lenina
w areszcie G. P. U.

ZURYCH (PAT) — „Volksrecht" donosi z Moskwy, że znany komunista szwajcarski, zaufany przyjaciel Lenina, Fritz Platten został aresztowany przez G.P.U. za udział w akcji szpiegowskiej. Platten był w roku 1917 jednym z organizatorów powrotu bolszewików rosyjskich do Petrogradu.

Strawińskij
prof. uniwers. amerykańskiego

Znany kompozytor rosyjski Igor Strawińskij mianowany został profesorem muzykologii na uniwersytecie Harward. Strawińskij ma obecnie 57 lat.

Po wyborach samorządowych

Błędy w rozumowaniu

„Gazety Polskiej" i „Kuriera Porannego"

„Gazeta Polska" i „Kurier Poranny" przystąpiły w słowach prawie jednakowych do *„matematycznej"* oceny rezultatu wyborów samorządowych. Ponieważ ta ocena zawiera i polemikę z nami, — chciałbym na parę jej twierdzeń odpowiedzieć.

1) Zestawienie *wyłącznie ilościowe* mandatów, uzyskanych przez poszczególne obozy polityczne, nie stanowi żadnej przesłanki istotnej dla wniosków ogólnych; demokracja polega wcale nie na tym, by *jakość* znikała z życia publicznego na rzecz *ilości;* takie pojęcia o demokracji istniały w samej rzeczy w drugiej połowie stulecia ubiegłego; dziś należą — i to oddawna — do *zapomnianych* rekwizytów epoki minionej, „Gazeta Polska" i „Kurier Poranny" zgoła zbytecznie *przypomniały sobie* tamte przebrzmiałe od lat ujmowanie sprawy.

Bo w danym wypadku dziecko zrozumie, że *walor społeczno - polityczny* głosowania w Zagłębiu Dąbrowskim jest zupełnie inny, niż walor głosowania w Pipidówce. W Pipidówce porozumieli się ze sobą p. aptekarz, p. doktór i ksiądz wikary, poczym powstała bez trudu *jedna lista* „apolityczna, prorządowa, bezpartyjna"; takie listy „Kurier Poranny" przejmuje uprzejmie na rachunek własny i stosuje poprostu.... *dodawanie.* Ale... rola Zagłębia Dąbrowskiego w Polsce przedstawia się jednak inaczej, niż rola Pipidówki. Trudność położenia „Ozonu" sprowadza się zaś właśnie do faktu, że „Ozon" odnosi sukcesy *z reguły* w małych miasteczkach, — odchodzi na plan dalszy — poza Warszawą — w miastach większych i w większych ośrodkach robotniczych.

2) Nie chcę być gołosłownym, *więc przypomnę:* Łódź, Zagłębie Dąbrowskie, Poznań, Kraków, Wilno, Lwów, Gdynię, Borysław, Tarnów, Płock, Włocławek, Grudziądz, Bydgoszcz, Radomsko, Radom, Pabjanice.

3) W tych warunkach liczba ogólna *mandatów* radzieckich „ozonowych" (33.8%) nie odpowiada liczbie *głosów* (na jednego radnego w Łodzi wypadało, oczywiście, znacznie więcej głosów, niż na jednego radnego w Pipidówce), uzyskanych przez „Ozon" w całej Polsce i nie ma nic wspólnego z *państwową* oceną wyników głosowania; jeżeli nawet uznać, że „Ozon" rozporządza przewagą w stu miasteczkach, nie oznacza to wcale, by *rozporządzał przewagą* w Polsce.

4) Doliczenie do sumy ogólnej mandatów „ozonowych" pp. radnych *„apolitycznie bezpartyjnie prorządowych"* nie przemawia mi do przekonania.

Nie sądzę, by *typ działacza samorządowego* „prorządowego", a jednocześnie „apolitycznego" i „bezpartyjnego" był w zasadzie *typem dodatnim.* Przecie te trzy przymiotniki („prorządowy", „apolityczny", „bezpartyjny"), razem połączone, są — Bogiem a prawdą — *sprzecznością samą w sobie,* bo „prorządowy" sojusznik „Ozonu", będącego obozem *politycznym,* — nie może być jednocześnie „apolitycznym" i „bezpartyjnym". Coś tu się nie układa... Coś tu nie pasuje...

Przyjmuję ważakże liczby „Gazety Polskiej" i „Kuriera Porannego wraz z poprawkami, dotyczącymi ich znaczenia *jakościowego.* Przyjmuję, że „Ozon" uzyskał 33.8% ogólnej ilości mandatów w Radach Miejskich z tym, że mandaty *małych miasteczek* odegrały rolę decydującą. Mój wniosek ogólny pozostaje bez zmiany: *w Polsce niema miejsca ani dla „totalizmu", ani dla „monopartyjności".*

Cyfry „Gazety Polskiej" i „Kuriera Porannego" potwierdziły słuszność tego wniosku.

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Przegląd prasy

PO WYBORACH. ZWYCIĘSTWO P. P. S.

Wybory samorządowe w miastach przyniosły wielkie zwycięstwo PPS i **porażkę OZON-u,** a zarazem klęskę „monopartyjnych" marzeń. O „statystycznych" pomysłach prasy OZON-owej, która przecie musi — biedaczka — jakoś zaklajstrować swoją porażkę, piszemy obszernie w specjalnym artykule. Przytoczymy natomiast obiektywny głos **„Kuriera Polskiego"**, który powiada, iż wybory stwierdziły fakt istnienia **4-ch partyj masowych:** PPS, ludowców, ND i OZON-u.

Naszą rzeczywistą rzeczywistością polityczną jest wielopartyjność, *ściśle czteropartyjność.* **Rzeczywistość ta ma wszelkie cechy stałości. Kariera żadnej z naszych partyj** *nie przypomina niczym pochodu faszyzmu* **czy hitleryzmu. U nas totalizm mógłby być** *tylko narzucony z góry,* **nie wynikałby w najmniejszym stopniu z nastrojów i pragnień społeczeństwa, czego totalizmowi niemieckiemu i włoskiemu w pewnej mierze odmówić nie sposób.**

Jasną jest rzeczą wobec tego, że o **„przewadze"** OZON-owej w tych warunkach mowy nie ma! A prasa OZON-owa wciąż chce jakoś „nadrobić" tę „przewagę":

Trudno ocenić wzajemną siłę wymienionych stronnictw, tym więcej, że wybory odbywały się przeważnie w miastach, wskutek czego ocena siły ludowców, działających właściwie wyłącznie na wsi, jest trudna. W każdym razie wydaje się nam, że *o jakiejś decydującej przewadze jednego z wymienionych stronnictw nad pozostałymi nie ma mowy.*

Czyli że — konkluduje pismo — cała uporczywa walka z partiami **nie dała żadnego rezultatu.** Układ sił politycznych okazał się — poza pewnymi przesunięciami — dość **stały.** „Monopartyjnickie" marzenia wzięły w łeb:

Świadczy to, że nasz układ polityczny nabiera pewnych cech *stałości* **że nie jest efemerydą, lecz stałym elementem** [illegible] **życia.**

Z tej stałości czteropartyjnego systemu wyciągamy dalszy wniosek, że w rzeczywistości polskiej *nie ma miejsca na monopartie,* **a tym samym na totalizm.**

Tyle „Kurier Polski". Trzeba zauważyć, że nawet **„W. Dziennik Narodowy"**—trochę półgębkiem — przyznaje zwycięstwo PPS.:

Socjaliści mogą — rzeczywiście — wykazać się *stosunkowo poważnym przyrostem głosów i mandatów w wielu miastach;* **klęski i porażki w niektórych środowiskach (Częstochowa!) są zjawiskiem — co do rozmiarów —** *mniejszym,* **niż ich ogólne sukcesy.**

W podobny sposób pisze też **„Czas".**

Prasa prowincjonalna też zastanawia się nad zwycięstwem PPS. Prawicowy „Kurier Bydgoski" pociesza się tym, że PPS zwyciężyła dzięki mocnemu stanowisku **patriotycznemu:**

Wielka prawica narodowa i wielka lewica socjalistyczna *przy zdruzgotanym centrum*—**tak oto, zgodnie z prawdą — nazwać musimy oblicze dzisiejsze miast polskich. Cieszy nas wielki sukces Obozu Narodowego. Na szczęście, nie ma zbytniego powodu do rozpaczy nad sukcesami PPS dlatego, że robotnika polskiego skaptowano dla lewicy nie hasłami międzynarodowymi,** *lecz narodowymi, patriotycznymi.*

PPS zawsze była i jest stronnictwem niepodległościowym. Ale w danym wypadku, czy nie należałoby lepiej powiedzieć, że **jedynie lewica** w Polsce dała słuszną prognozę wypadków na terenie międzynarodowym?

Tak, czy inaczej, cała prasa stwierdza zwycięstwo PPS.

POLITYKA ZSSR.

Ostatnie doniesienia z Anglii i Paryża pozwalają mniemać, że umowa anglosowiecka jest—może — sprawą bliskiej przyszłości. „W. Dziennik Narodowy" stwierdza, że przystąpienie ZSR do bloku miało by duże znaczenie:

Oznacza to *zakończenie wielkiej ofensywy dyplomatycznej Anglii,* **zmierzającej do zorganizowania skutecznej przeciwwagi agresywnej polityki „państw osi". Państwa te, na skutek porozumienia angielsko - rosyjskiego, zostały ostatecznie** *odosobnione* **i znalazły się w położeniu** *bardzo niekorzystnym,* **tym bardziej, iż budowie „bariery bezpieczeństwa" towarzyszy szereg porozumień** *gospodarczych,* **które, rzecz prosta, nie dotyczą Włoch i Niemiec.**

Jak donosi korespondent londyński „Kuriera Warszawskiego", oświadczenie Chamberlaina, że porozumienie zasadniczo zostało osiągnięte, spowodowało **zwyżkę** na giełdzie londyńskiej.

TOPÓR A OPOZYCJA...

„Kurier Warszawski" donosi z Niemiec:

„Według wiadomości z Berlina, trybunał we Wrocławiu skazał na *karę śmierci robotnika Liedkego za rozszerzanie nielegalnych ulotek* **(!) przeciw reżimowi hitlerowskiemu. Dopiero teraz wychodzi na jaw, że dnia 10 bm. wykonano w Berlinie** *aż 6 wyroków śmierci* **za działalność antyhitlerowską. Między in.** *ścięto 4 robotników Polaków ze Śląska Opolskiego.* **Udało się ustalić nazwiska tylko dwóch, a mianowicie: Brunon Ladis i Jan Sikorek".**

Topór hitlerowski działa. Głowy robotników opozycyjnych padają. A ruch antyfaszystowski rośnie.

„PORTFEL ALBO ŻYCIE!"

Są to słowa francuskiego „Journal des Debats", charakteryzującego ofensywny charakter paktu włosko - niemieckiego. O tym ofensywnym charakterze pisze obszernie także krakowski „IKC".

Skonsolidowany odtąd definitywnie blok niemiecko - włoski staje się teraz maszyną piekielną, zainstalowaną pośrodku kontynentu, *którą lada iskra może zapalić.* **Wielu obserwatorów liczy na to, że Włochy, najbardziej narażone w razie wojny, wywierać będą na Niemcy** *wpływ hamujący.* **Na rozumowaniu tym — choć jest logiczne —** *nie należy jednak w 100 procentach polegać.* **Wypadki mogą się stać silniejsze od woli ludzkiej.**

K. CZ.

Organizacja oporu czechosłowackiego

Donieśliśmy już, że w okupowanych przez hitlerowców Czechach i Morawach dojrzewa akcja oporu przeciw najazdowi, wyrażająca się narazie przeważnie w manifestacjach patriotycznych, aktach sabotażu, o których zresztą nie można wiele pisać. Także w Słowacji, mimo „niepodległości", niezadowolenie z rządów faszystowskich, wysługujących się hitlerowcom, napół okupującym kraj — powoli, ale systematycznie żłobi sobie drogę.

Ale z natury rzeczy Czesi u siebie nie mogą jeszcze rozwinąć szerszej działalności przeciwko okupantom. Rola ta przypada na razie w udziale emigracji czeskiej, która jest dość liczna. Najwięcej Czechów i Słowaków jest w Stanach Zjednoczonych (ok. półtora miljona), w Jugosławii jest przeszło 100 tysięcy, we Francji z 50 tysięcy, a drobniejsze skupienia znajdują się w bardzo wielu krajach, nie wyłączając Australii.

Otóż ta emigracja zaczyna się organizować do walki o odzyskanie wolności. W kwietniu odbył się w Stanach Zjednoczonych kongres Czechów i Słowaków, który wyłonił z siebie organizację pod nazwą Rady Narodowej, na której czele stanął b. prezydent Benesz, a sekretarzem generalnym został socjalista Martinek. Do organizacji tej przystąpiły prawie wszystkie większe stowarzyszenia czeskie i słowackie w Stanach. Jedynie niewielka grupa klerykałów słowackich trzyma się na uboczu. Hasłem naczelnym Rady jest „Wolna Czechosłowacja w wolnej Europie". Zgodnie z tym hasłem Rada współpracuje z innymi organizacjami antyhitlerowskimi.

W ślad za Stanami emigracja czeskosłowacka i w innych krajach uznała Radę za swą reprezentację i przyłączyła się do jej akcji.

Emigracja czeska we Francji dotąd nie przystąpiła do Rady, ale nie ze względów zasadniczych, lecz raczej natury lokalnej. Na kongresie Czechosłowaków we Francji uchwalono wysłać depeszę do Benesza z prośbą o zorganizowanie z dyplomatami czeskimi, pozostałymi wiernymi republice, jednolitego kierownictwa akcji wyzwoleńczej. Czesi francuscy spodziewają się, że głównym ośrodkiem działalności emigracji będzie Francja, zwłaszcza, gdyby doszło do wojny i dlatego idzie im o to, by organizacja tej emigracji była szczególnie przysposobiona do czekających na nią zadań.

Akcja emigracji czeskosłowackiej jest obecnie w porównaniu z okresem przed wojną światową o tyle ułatwioną, że w tak ważnych punktach, jak Waszyngton, Londyn i Paryż placówki dyplomatyczne Czechosłowacji nie zostały zwinięte i nadal reprezentują republikę czechosłowacką. Tak samo przy Lidze Narodów istnieje nadal przedstawicielstwo Czechosłowacji, mimo że poseł czechosłowacki w Bernie skapitulował przed posłem niemieckim i oddał mu swój urząd. Konsulaty zaś czechosłowackie pozostały we wszystkich prawie krajach, z wyjątkiem faszystowskich.

Nie bez znaczenia jest też fakt że Czechosłowacja padła ofiarą okupacji hitlerowskiej po 20 latach niepodległego bytu, w którym to okresie kraj ten — cokolwiek możnaby zarzucić jego polityce — dowiódł, że potrafi się rządzić i rozwijać swą kulturę materialną i duchową.

Anglia daje Niemcom czeskie złoto?

Złoto wartości 5 milionów funtów angielskich, należące dawniej do Czechosłowacji, a zdeponowane w Banku Angielskim na rachunek Międzynarodowego Banku Rozrachunkowego, zostało przed niewielu dniami przewiezione do Banku Rzeszy.

Rząd angielski czynił wszystko, by ukryć ten fakt. Chamberlain oświadczył w Izbie, że wiadomość o wywozie jest zwykłą kaczką. Ale wiadomość okazała się prawdziwą i wywołała w kołach politycznych Anglji bardzo niemiłe wrażenie.

Wiadomo, że po zaborze Czech Anglia zablokowała u siebie wszystkie papiery wartościowe Czechosłowacji. Przewiezienie do Niemiec 800.000 uncji złota czeskiego może nie jest naruszeniem aktu o blokadzie własności czechosłowackiej, lecz procedurą raczej techniczną ze strony Banku Angielskiego w jego stosunkach z Bankiem Rzeszy.

Ale utrzymanie w ścisłej tajemnicy faktu wysłania złota czeskiego nie dało gwarancji, że nie naruszono owego aktu zwłaszcza, że na czele Banku Angielskiego stoi Montagu Norman, który zasiada również w kierownictwie Międzynarodowego Banku Rozrachunkowego, a jest znany ze swych sympatii do hitleryzmu; podobno osobiście przeprowadził akcję ze złotem czeskim. A skoro tak, to Rząd nie mógł nie wiedzieć o tej tranzakcji.

W Izbie Gmin panuje z powodu tego wywozu złota do Niemiec wielkie poruszenie. Zapowiedziane są liczne interpelacje.

Od 1-go lipca stała komunikacja samolotem z Ameryki do Europy

W 13 godzin z Nowego Yorku do Francji

Data 21 maja 1939 roku będzie zapisana złotymi zgłoskami w dziejach rozwoju lotnictwa. W dniu tym bowiem samolot wodny „Yankee Clipper" przybył z Nowego Yorku do Europy, przebywając przestrzeń 3750 kilometrów w 13 godzin i 33 minuty, czyli z szybkością 276 i ¾ kilom. na godzinę.

„Yankee Clipper" jest pierwszym statkiem powietrznym Stanów Zjednoczonych, przeznaczonym do utrzymywania stałej komunikacji między Ameryką a Europą. Próbny lot odbył się bez pasażerów, z samą tylko załogą z 12 osób i dwóch chłopców do obsługi.

Od 1-go zaś lipca kursować będzie normalnie między Nowym Yorkiem a Francją. Miejsca już wykupiono na cały miesiąc zgóry.

Statek amerykański może przewieźć 74 osoby w locie dziennym, a 40 w nocnym. Wyposażony jest w największy komfort i — jak dotąd — jest podobno jedynym statkiem powietrznym, przystosowanym do pasażerskich lotów na tak odległość.

Przy tej okazji nie można nie przypomnieć, że właśnie 12 lat temu odbył się pierwszy lot z Ameryki do Europy pułk. Lindbergha, który przeleciał ocean w 33 godziny. Od tego czasu liczne były przeloty w jedną i drugą stronę oceanu, ale o stałą komunikację między obu lądami nikt się jeszcze nie kusił.

Obecnie taka stała komunikacja już jest, podróż która jeszcze 12 lat temu trwała 33 godz., obecnie w normalnym „rozkładzie jazdy" odbywa się w 13 godzin.

Rzeczy te wydają się czymś zwykłym i powszednim, a przecież kryją w sobie fantastyczne rekordy postępu techniki, twórczości, pomysłowości i odwagi ludzkiej!

Nowy zeszyt

„EPOKI"

Ukazał się Nr. 15 (164) „Epoki" i zawiera treść następującą: **Wł. Weychert - Szymanowska:** Służymy sprawie wolności. — Dekada polityczna: Odwrót? nie, tylko przyzwyczajenie. Dęta orkiestra zamiast anschlussu. Sojusz włosko - niemiecki. Rzesza umacnia pozycje. Franco trwa przy osi. Partyzantka na obu półkulach. Monachijczycy przy robocie. Trudności nowego Monachium. Polska na posterunku. **Czesław Wycech:** W 20-lecie Sejmu Nauczycielskiego. — Od redakcji: Witamy Kongres Pedagogiczny. — **Leon Kruczkowski:** Patrząc na fort Loncin.. — **Roman Lang:** Gdzie się prawdziwe Niemcy? — **Parisien:** Entuzjazm dla Polski na Konferencji Demokratycznej w Paryżu. — **Wacława Nałkowskiego** fragmenty krytyki „Legendy Młodej Polski" Stanisława Brzozowskiego. — Nadto rubryka „Z dnia na dzień". Czym się zajmuje w dziejowej chwili T-wo Nauczycieli Szkół Wyższych"? Cena 40 groszy. Adres redakcji administracji: Warszawa, Ordynacka Nr. 5.

Ile wreszcie P. P. S. w Kielcach otrzymała mandatów?

Już szósty dzień, a oficjalnych wyników z Kielc nie ma, Główna Komisja Wyborcza ciągle „liczy".

„Gazeta Polska" z dn. 24 b. m. podaje nieoficjalne dane, że PPS otrzymała — 15 mandatów.

„I. K. C." z dn. 25-go b. m. też nieoficjalnie przyznaje nam 15 — 16 mandatów.

„Warszawski Dziennik Narodowy" z dn. 25-go b. m. podaje dane ze wszystkich Okręgów, zaznaczając, że są jeszcze niedostateczne i zaznacza, że w ogólnym wyniku **P. P. S. otrzymała 19 mandatów.**

Od 23-go maja codziennie przybywa jeden mandat, na dzień 25-go maja już według „Warszawskiego Dziennika Narodowego" było 19 mandatów.

Moglibyśmy czekać i dłużej, w ten sposób po Zielonych Świętach — byłoby dwadzieścia parę mandatów, lecz nie czekając tak długo, chcielibyśmy wiedzieć wcześniej, **ile P. P. S. otrzymała** mandatów.

Od poniedziałku przy najbardziej skomplikowanym systemie obliczania głosów, można było chyba obliczyć. Czas najwyższy.

Kto rządzi Hitlerem?

Rola niemieckich trustów. Zniknięcie drobnej burżuazji

Dużo pisano o klasowej istocie hitlerowskiego faszyzmu. Niektórzy byli skłonni widzieć w nim formację „*drobnoburżuazyjną*": ich myliła drobnoburżuazyjna demagogia w hasłach (np. „złamanie niewolnictwa procentowego") i liczny udział drobnej burżuazji — smaganej kryzysami i t. d. — w partyjnych i bojowych organizacjach Hitlera. Tymczasem Hitler jest wykonawcą *imperialistycznych rozkazów wielkiego kapitału*, który szuka rynków zbytu, terenów inwestycyjnych i t. d. W programie (radomskim) PPS. wyraźnie zostało powiedziane: za kulisami faszyzmu siedzi *wielki*, skartelizowany kapitał — i dyktuje „wodzom" linię postępowania. Zapewne, władza „wodza" dla wielkiego kapitału czasami jest niewygodna (ograniczenia wszelkiego rodzaju). Ale zato faszyzm daje wielkiemu kapitałowi złamanie klasy robotniczej, nowe rynki i t. d. Jest rzeczą niewątpliwą, iż niemiecki wielki kapitał *dał wielkie pieniądze* na początki narodowego „socjalizmu". Zaś drobna burżuazja w Niemczech po 6 latach hitleryzmu została nieledwie *zniszczona*... To ostatnie stwierdzenie jest nader ważne, bo w *Polsce* niektórzy chcą zdobyć właśnie drobną burżuazję dla faszyzmu.

W ten sposób w Niemczech *prawdziwym „wodzem" jest skartelizowany kapitał*, a nominalny „wódz" — Führer musi słuchać!

Kto chce przyjrzeć się tym stosunkom (niemieckim) w cyfrach, ten niech zajrzy do niemieckiej książki, wydanej w Paryżu, *Hansa Behrenda* p. t. „*Prawdziwi panowie Niemiec*".

Książka ta zawiera dosłownie tysiące cyfr, dokładnie ilustrujących zależność hitleryzmu od karteli. Krup, Thyssen i im podobni kierownicy karteli i trustów rządzą Niemcami. A „ideologiczne" doczepki w rodzaju „Lebensraum" i „rasy" są tylko „*nadbudową niem*" dla oszukiwania naiwnych i krzewienia ducha wojowniczego. Nie wszystko nam odpowiada w książce Behrenda, ale materiał cyfrowy został zgromadzony kolosalny. Widzimy, jak na dłoni, — w jaki sposób różni Kirdorfowie lub inni potentaci przemysłu opanowali hitleryzm. Stąd większa miłość do kapitału „twórczego" („schaffende"), niż do bankowego „pasożytniczego" („raffende"). To nie znaczy naturalnie, by hitleryzm nie był zależny także od banków.

Z braku miejsca atoli rozpatrzymy tylko proces niszczenia drobnej burżuazji. A obiecywano jej złote góry! Nie tylko — zniesienie „niewolnictwa procentowego" lub „domów towarowych" (wielkich sklepów), ale w ogóle — czułą „opiekę" na każdym polu. A jak jest w rzeczywistości? Jest to rzecz bardzo pouczająca wobec *polskich* obietnic dla drobnej burżuazji, ze strony różnych N. D. i ONR. („dekoncentracja" przemysłu i temu podobne).

Polityka hitlerowców względem drobnej burżuazji — pisze Behrend — jest poprostu „*niszczycielską wojną*" (str. 39). Nie tylko nie wykonano obietnic, lecz przeprowadzono cały szereg zarządzeń, zmierzających *do ruiny*, — *tak rzemiosła jak drobnego handlu*. Zaczęło się od *przymusowej organizacji* rzemiosła i drobnego handlu w różnych „gospodarczych grupach" i „gospodarczych izbach", na czele których stoi oczywiście wielki kapitał. Wkładki są wielkie, korzyści żadnych.

Natomiast rosną podatki. Tak np. w wielkim handlu podatek obrotowy został zmniejszony do ½ (pół) proc.; w handlu drobnym został w starej wysokości 2%. Göringowskie pismo „4-letni plan" przyznaje miarodajnym piórem dra Haylera (kierownika „grupy" handlu), że sklepy spożywcze sprzedają towary często *poniżej* własnych kosztów. A dlaczego? Bo mąkę, masło, jaja i t. d. są dostarczane sklepikarzom z różnych państwowych „central" po niezmiernie wysokich cenach.

Ale to są zaledwie początki... Nieraz poprostu masowo *zamyka* się sklepy spożywcze. W Mannheim np. ukazało się rozporządzenie władz, w myśl którego 40% sklepów spożywczych z obrotem poniżej 10 tys. marek zostało zamkniętych. Monachijskie (centrum ruchu hitlerowskiego) władze miejskie zamknęły 1,500 mleczarń i sklepów spożywczych itd. W r. 1939 zamyka się w Niemczech 40.000 sklepów tytoniowych.

A jak jest ze „złamaniem procentu"? Przecie na tę wędkę nabrano tylu drobnych burżua tak rzemieślników, jak sklepikarzy! Otóż kredyt jest bardzo utrudniony; ankiety, badania warunków i t. p. W końcu — jeśli drobny burżua dostanie kredyt — *musi płacić 12% rocznie*. Ten wysoki procent jest naturalnie częściowo zamaskowany przy pomocy „czynności manipulacyjnych" i t. p. To się nazywa „złamaniem niewolnictwa procentowego"! Zresztą kredytowe upośledzenie rzemiosła, w porównaniu z wielkimi firmami, jest widoczne na każdym kroku.

Niemiecki drobny handel liczy aż 800.000 przedsiębiorstw. W tych sferach panuje *wielkie rozgoryczenie*. To też prezydent sekcji drobnego handlu w izbie handlowej w Berlinie powiedział: „Potrzebujemy drobnego handlu, ale walczącego, nie zaś *protestującego*". Tak powiedział p. Tengelmann, właściciel wielkiej fabryki. Na tym drobnym przykładzie dobrze widzimy *dyktaturę wielkiego kapitału* nad drobnym burżua.

Z *rzemiosłem* jest jeszcze gorzej. Do wymienionych okoliczności tu trzeba dodać *brak przydziału surowców*, bo surowce idą przede wszystkim do wielkich fabryk, zwłaszcza wojskowych. A władze dodają: trzeba zamykać warsztaty rzemieślnicze, bo *brak robotników* w przemyśle wojennym. Prasa hitlerowska powiada, że około 600.000(!) warsztatów rzemieślniczych należy poprostu *zamknąć*. Liczba rzemieślniczych warsztatów w Niemczech wynosi 1 mil. 600 tys. Trzecią część skazano już na śmierć. Pismo „D. Volkswirtschaft" stwierdza, że w latach 1936 i 37 ubyło 90 tys. warsztatów rzemieślniczych. W rzeczywistości atoli proces zamierania jest szybszy.

W r. 1939 projektowany jest *nowy cios: zamknięcie dopływu terminatorów* („Lehrling sperre"). Łatwo pojąć, co to znaczy.

W rezultaice wszystkich tych okoliczności dochód rzemiosła, który w r. 1929 wynosił 4 miliardy, spadł w r. 1937 na 1,8 miliarda. Rzemiosło szybko *upada*.

W Niemczech — powiada Behrend — są „nowi bogacze" i „*nowi biedacy*". „Nowi bogacze" — to wysocy hitlerowscy funkcjonariusze, subwencjonowani przez kartele. Zaś „nowi biedacy" — to t. zw. „stan średni", który miał „rozkwitnąć" przy hitleryzmie, w rzeczywistości zaś podupada niezmiernie szybko! Ciekawe, że ani jeden gospodarczy minister Hitlera nie pochodzi z tego „stanu średniego" („Mittelstand"), o którym tyle się mówi w programie i wydawnictwach hitlerowskich! Wszyscy pochodzą ze *szczytów* niemieckiego kapitalizmu: Hugenberg, Schmitt, Schacht, Funk...

Teraz wiemy, kto rządzi Hitlerem i „III-cią" Rzeszą! Nie drobna burżuazja, nie! Ta jest dziś coraz bardziej rozgoryczona. *Rządzą Kruppowie i Thyssenowie!*

Cała ta drobnoburżuazyjna demagogia (u nas uprawiana przez „narodowców") bierze w łeb!

K. CZAPIŃSKI.

Wybory na Węgrzech

W Zielone Świątki odbędą się na Węgrzech wybory do parlamentu, rozwiązanego dnia 4 maja.

Wybory odbędą się na podstawie nowej ordynacji, która w okręgach wiejskich znosi jawne głosowanie, ale z drugiej strony znacznie ogranicza prawo wyborcze.

Dotychczas tylko miasta wybierały swoich posłów w tajnym głosowaniu. W ten sposób mogła partia socjalistyczna wysłać do parlamentu 11 posłów. Nowa ordynacja wyborcza wprowadza tajne głosowanie także na wsi, ale jednocześnie pozbawia prawa wyborczego tych obywateli, którzy nie mieszkają pełnych 6 lat w gminie. To ograniczenie uderza przede wszystkim w robotników, którzy w poszukiwaniu pracy często zmieniają miejsce zamieszkania. **Liczbę obywateli, którzy wskutek tego przepisu utracili prawo wyborcze oblicza się na milion.**

Również nowy podział na okręgi, przeprowadzony podczas przerwy parlamentarnej bezprawnie, upośledza klasę robotniczą. Powszechne oburzenie wywołało zarządzenie Rządu, by nowe wybory odbyły się wyłącznie na ziemiach starych Węgier, odmawia natomiast prawa wyborczego ludności tych ziem, które po podziale Czechosłowacji przypadły Węgrom. **Rząd węgierski poprostu obawia się, iż ludność przyłączonych ziem będzie głosowała opozycyjnie, gdyż straciła ona większą część praw, które miała należąc do Czechosłowacji.**

Wreszcie koroną wszystkiego jest przepis, wymagający złożenia przez kandydata na posła kaucji, która przepada na rzecz skarbu państwa, o ile kandydat nie uzyskał ustalonego odsetka oddanych w jego okręgu głosów. Przepis ten bije szczególnie w partię robotniczą, nie dysponującą funduszami wyborczymi i nie otrzymującą zasiłków od Rządu.

Socjaldemokratyczna partia Węgier czyni ogromny wysiłek, by osiągnąć sukces wyborczy. Robotnicy socjalistyczni od chwili, gdy ujawniło się, że Rząd zamierza rozwiązać parlament, opodatkowali się na fundusz wyborczy, ofiarując co tydzień dochód z godziny pracy na rzecz partii.

Rząd — ślepo naśladujący wzory osi — próbuje zastraszyć robotników terrorem. Niedawno skontrolowano finanse związków zawodowych gwoli przekonania się, czy nie wspierają socjalistycznej akcji wyborczej. Nie trzeba dodawać, że w organizacjach przemysłowców, obszarników i kamieniczników, subsydiujących partię rządową, kontroli nie przeprowadzano. Przeciwnie, **im więcej organizacja kapitalistyczna ofiaruje na wybory, tym lepiej jest widziana.**

Partia socjal - demokratyczna w swym programie wyborczym obstaje przy zupełnej niezależności kraju; zwalcza plany Niemiec zmierzające do uczynienia z Węgier zaplecza rolniczego; domaga się demokratyzacji kraju, zniesienia prawodawstwa przeciwżydowskiego oraz rozszerzenia prawodawstwa socjalnego, a przede wszystkim wprowadzenia pomocy dla bezrobotnych, a wreszcie żąda reformy rolnej.

Rząd co prawda jeszcze przed rozwiązaniem parlamentu złożył projekt ustawy o polityce rolnej, który pozostawia nietkniętą całą wielką własność rolną, a ogranicza się do stworzenia małych dzierżaw. A należy pamiętać, że **jedna trzecia część całej ziemi jest prywatną własnością 1130 obszarników.** Ale i tego bardzo skromnego projektu rozwiązany parlament nie załatwił.

Partia rządowa zapowiada dalsze prawa ograniczające Żydów i wcale nie kryje się z tym, że, wzorując się na swoich protektorach, zmierza do monopartii.

Premier Teleky w mowie wygłoszonej w Szegedynie zapewniał wprawdzie o utrzymaniu parlamentu, ale o tym, jak on pojmuje parlamentaryzm, świadczy zwrot w tejże mowie, że nastrój niewiary zdusi on w razie potrzeby siłą.

Zastrzeżenia nie-akademickie

Ukazała się niedawno powieść Ferdynanda Goetla „**Cyklon**", a pod nazwiskiem autora czytamy: „**akademik literatury**". Doskonale. Jest to dla czytelnika polecenie i gwarancja pewnych wartości, które przywykliśmy łączyć z wszelkim akademizmem. Oczekujemy więc ,że książka będzie napisana jeśli już nie po mistrzowsku to w każdym razie poprawnie po polsku. To ostatnie oczekiwanie zawodzi. W książce Goetla jest mnóstwo zwrotów, które stylistycznie i rzeczowo pozostawiają bardzo wiele do życzenia. Autor np. stale używa rosyjskiego spójnika „a" zamiast jedynie poprawnego polskiego, „lecz", „ale". Np. „**To nie jest przecież całkiem północny klimat, a jakaś histeria atmosfery**". Powinno być: ale jakaś histeria atmosfery. „**Już nie przypomina ćmy ani motyla, a jakby to panu powiedzieć... łasicę**". Powinno być: ...ale, jakby to panu powiedzieć...

Goetel używa także zwrotów zaciemniających czystość intencji stylistycznej. „**Rabbe - ostrzegła go Mary — pierwszy byś wiercił naftę! — Naturalnie, żebym wiercił! — krzyknął**". Twierdzenie powinno poprawnie po polsku brzmieć: wierciłbym. — Naturalnie, że wierciłbym. Spotykamy się też u niego z germanizmami „jak długo", zamiast „dopóki". Np. „**Dobrze, jak długo ma się jeszcze coś zniszczyć, ale potem?**" Po polsku powinno to brzmieć: „Dobrze, dopóki ma się jeszcze coś do niszczenia, ale potem?" Używa też przysłówka „jak" zamiast „gdy": „**Człowiek traci rozum, jak się przestaje trzymać burty**".

Obok tych zwrotów powtarzających się stale, mamy mnóstwo zwrotów świadczących bądź o niezbyt dokładnym wyrażaniu się i lekceważeniu słownictwa polskiego, bądź o braku poczucia językowego. Kto ma pewne wymagania stylistyczne i językowe, ten niemal na każdej stronicy tej powieści spotyka takie zwroty: „**Wszystkie rozrywki odbywały się w pełnej odsadzie. Wszystkie posiłki w świetnych humorach i apetytach**". To znaczy: posiłki odbywały się w świetnych apetytach. Dotąd mówiliśmy: przy świetnych apetytach. Zresztą posiłki nie „odbywają" się. „**Jedno, co mnie tylko drażniło, to jakaś zażyłość...**" Autor chciał powiedzieć: Tylko jedno, co mnie drażniło... Powiedział zaś: tylko drażniło, jak gdyby chciał dodać, że tylko drażniło, ale do wściekłości nie doprowadziło. „**Drutów nie wypuszczała z rąk. Stary szal, który przędła...**" „Przędzie się wełnę na szal, len na koszule, bawełnę na bluzki, natomiast szal się tka, albo „robi na drutach", nigdy się go nie przędzie. „**Rabbe na statku i Rabbe z wyspy, to dwu innych ludzi**" — to dwaj różni ludzie. Tymczasem napisało się tak, jak gdyby była mowa o wielu ludziach i jakby w Rabbem na statku oraz w Rabbem z wyspy przebywali dwaj inni ludzie. „**Wierca mnie spojrzeniem w sam mózg**". Wiercimy coś, nigdy w coś, bo jeśli w coś, to się wwiercamy. „**Przypuszczam, żeby mi łaskawie przebaczył**" — że przebaczyłby mi łaskawie. „**Pomysł sam dla siebie był niezły**" — sam przez się. „**Odsunęła się cichutko z ludzkich oczu...**" Odsuwamy się od czegoś, z czegoś się zsuwamy. „**Liźnięcie wody o burtę...**" „Muśnięcie dłoni o twarz, czy po twarzy? Liźnięcie języka o cukier, czy po cukrze?

Przy czytaniu powieści Goetla spotykamy ciągle zdania grzeszące przeciwko elementarnym wymaganiom stylu. „**Eksplorer! który przybył porwać coś i unieść z powrotem do swojego srogiego, głodnego świata**". Z powrotem mógłby unieść do swojego świata tylko przyniesionego z tego świata. Na statku szaleje zabawa, wszyscy strasznie się pocą w upale. „**Przetrzymawszy pierwszy moment odrazy, przylepiłem rękę do nagich pleców (tancerki p. m.) i zakręciłem korbę koniecznego otumaniania**". Przenośnia fatalna, bo gdzież na mokrych plecach raptem korba, i to jeszcze otumaniania koniecznego?"... **portki przewiązał powrozem, który mu się wrzynał w brzuch — w ręku wywijał dzidą, ozdobioną czerwoną ścierką**". Wywijał dzidą, ale stanowczo nie w ręku. Czynił to ręką i wystarcza powiedzieć, że wywijał. Czasem trafi się przenośnia tak ryzykowna, że robi się wesoło: „**Wystarczyło znaleźć się w pobliżu dygocącej gromady, aby zrozumieć szaleństwo, jakie popełniano, mieszając kocioł z zastygłym ukropem powietrza**". Tu jest za wiele możliwości. Wzięto jakiś kocioł i mieszano go z ukropem powietrza. Mieszano w jakimś kotle ukrop powietrza. Ukrop zastygły to nie ukrop, czasem powstaje lód. Pomimo to „**zabawa rozkręcała się na dobre**" a panna Montez „**uśmiechnęła się dowcipnie kącikiem ust**". Podczas zabawy pojawił się inżynier Storck, „**udekorowany wawrzynem (nie akademickim p. m.) i strojny w nim jak olimpijczyk**". Wyrazu „strojny" i „zbrojny" np. używamy jednako: zbrojny w miecz, zbrojny mieczem, ale nigdy zbrojny w mieczu, strojny w wawrzynie.

„**Z nieba siekł deszcz**" — napisało się Goetlowi. Z ręki ojca siekła różdżka... Chyba nie. Niebo siekło deszczem — zgoda. „**Mam w ręku bardzo przykre dokumenty dla tej dziewczyny**". Z tekstu wynika, że mówiący ma w ręku dokumenty, które są bardzo przykre dla tej dziewczyny. Różnica olbrzymia. Obrazek z kajuty Milcha także jest budujący, gdy chodzi o styl akademicki. „**Błyszczało lakierem i pokostem, krzesła stały na baczność dokoła stołu, stół trzymał linię z łóżkiem, a Milch pod kątem prostym siedział do stołu**". Gdy się to zdanie odczyta kilka razy, można od biedy zrozumieć jak „Milch siedział do stołu". „**Wyszło jednak słońce — pocieszałem Rabbego, wyszedłszy na pokład...**" Wyszło.... wyszedłszy — niebardzo zgrabnie. „**Mężczyźni zbierają się dość często, aby, zajrzawszy na dno kieliszka, szukać tam rozwiązania na powikłania...**" „Szukało się dotychczas rozwiązania powikłań życiowych, a nie rozwiązania na powikłania. „...**mieli jakieś ogromne kolonizacyjne plany na Madagaskarze i południu Afryki**". Siedzieli na Madagaskarze i południu Afryki i tam mieli owe plany, czy też siedzieli byle gdzie i mieli plany dotyczące kolonizacji Madagaskaru i południa Afryki? Rzecz stylistycznie nie obojętna.

Spotykamy się w tej książce i z takimi zwrotami, jak np. „**wzrok miała uwięziony w koniec parasolki**". Powiedzmy: był uwięziony w ciasną, mroczną celę i zaraz spostrzeżemy, że był uwięziony wybitnie źle. „**Marzy mi się, że zimą lub latem ściągnę pana z Mauritiusa, nie do Warszawy ani Gdyni, ale na południe do Polski, do zielonych, pięknych, bujnych gór**". Adresat tego listu, w którym znalazły się takie słowa, będzie przekonany, że Warszawa i Gdynia nie są w Polsce. Albo: „**... co się będzie teraz dalej dziać?**" Mówimy: co się będzie działo, albo też: co się dziać będzie, ale nigdy: „co się będzie teraz dalej dziać". Nie mówimy też: „**Pan chyba nie przypuszcza, żebym zechciał zostać jej mężem**", ale „że zechciałbym zostać jej mężem". Różnica i tu jest duża. „**Starałem się być serdeczniejszą dla niego niż kiedykolwiek. Nie mogłam jednak wrócić do dawnego**". Dawnego czego? Dawnego kogo? „**Człowiek ten, przynaglony, mógł przecież popełnić zupełne szaleństwa**". Czy istnieją szaleństwa niezupełne? „**Instynktownie skupiliśmy głowy ku sobie**". Skupiliśmy głowy.... — wiemy co to znaczy, ale wiemy też, że to się inaczej wyraża. „**Ale chyba nie zimno zamknęło usta memu towarzyszowi, który z uwagą patrzał teraz pomimo mnie?**" Ktoś poszedł na spacer pomimo niepogody, ale jak można „patrzeć pomimo mnie?" „**Skręciwszy wreszcie w bok, ku paru latarniom, oświetlającym przystań rybacką, usiadł koło jakiejś krypy, na rozrzuconych opodal pakach**". Odszedł ku paru latarniom, usiadł na rozrzuconych opodal pakach. Na ilu pakach? „**Stój pan — pobiegłem za nim i zatrzymałem go niemal na siłę**". Na siłu — to z rosyjska będzie, ale nie po polsku. „**Ktoś śpiewał grubo i niedołężnie znaną jakąś nutę, chyba, że coś z malajskiego zbioru pani Roberts**". Czytamy to owszem, chyba że nie rozumiemy dokładnie. „**Może nie ma komu i czemu dyrygować**". Dyrygować orkiestrze, dyrygować bankowi, czy też dyrygować orkiestrą, bankiem? „**Zatarł ręce, potrzaskując kośćmi**". Wiemy jak to się robi, aby trzeszczały stawy palców, ale czy to jest potrzaskiwanie kośćmi? „**Posuwiste szmery świadczyły, że chyba łoży się do snu**". Łożyć się do snu, łożyć się na kanapce do drzemki, łożyć się na murawie można zapewne, ale czy należy tak pisać — wątpimy. „**Słyszałem odgłos każdej kropli, każdy bulgot w szyjce butelki**". Bulgot to całość składająca się z poszczególnych bulgnięć. „**Daliśmy sobie kilka rozstawnych adresów**". [illegible]dzili Rosjanie „razstawnymi łoszadmi", ale rozstawne adresy?... „**Na granicy, gdym zagadnął o nią celników, wywołałem cały zamęt i przechodziłem podawany sobie z rąk do rąk aż do urzędu policyjnego...**" Podawany sobie z rąk do rąk. Niełatwo to sobie wyobrazić.

Ten język nie jest klasycznie czysty, a już w żadnym razie akademicki. Rzecz pisana jest szybko bez zastanawiania się nad poszczególnymi zdaniami i zwrotami. [illegible] znać żadnej pracy nad retuszowaniem rękopisu przed oddaniem [illegible] do druku i brak poczucia tej schludności językowej, która domaga się od pisarza już nie tylko dobrego poprawnego stylu, ale klarowności nie dopuszczającej żadnych wieloznaczników. Kultura języka wymaga dużej pracy przy odpowiednim poczuciu ducha mowy i ducha stylu. To, co tu przytaczamy nie jest wszystko. Wybraliśmy tylko rzeczy grubsze. [illegible] się czyta rzeczy akademika Berenta, miewa się wrażenie przesubtelnienia pracy stylizatorskiej, tutaj natomiast mamy do czynienia z [illegible]kimi niedoborami, że to doprasza się poprostu specjalnego studium nad znajomością sekretów pięknej mowy polskiej śród akademików literatury.

CZYTELNIK

Tabela wygranych

16 dzień ciągnienia 44 Loterii Klasowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

1.000.00 zł. na nr. 160219.
75.000 zł. na nr. 160737.
15.000 zł. na nr. 14744.
5.000 zł. na n-ry: 2001 9319 12242 42850 57962 62194 91114 107763 109544 156681.
2.500 zł. na n-ry: 22894 28080 36225 47294 56682 72925 77636 82514 94245 84949 94391 95357 119195 128202 128222 147197 148997.
2.000 zł. na n-ry: 4305 6296 10542 12361 14399 49658 49920 52786 87489 92163 101994 121275 125509 126630 139324 139551 142670 153868.
1.000 zł. na n-ry: 4425 4764 5468 7417 13549 31607 37134 42678 43098 48435 52029 67622 68071 70780 71594 74913 102583 106500 110392 113250 126280 127877 130390 146621 150903 154111 156646 157478 160728 163926 164291.

PO 250 ZŁOTYCH.

2 314 48 582 723 52 79 92 1001 42
52 249 376 433 509 645 916 2059 121
30 419 508 81 945 3000 19 27 42 230
325 454 611 727 803 4024 111 14 37
261 508 11 65 78 611 79 94 709 17 [illegible]
817 19 42 72 93 907 68 5030 89 1[illegible]
250 436 38 72 512 36 826 953 65 6044
120 278 369 444 62 90 744 836 51 [illegible]
979 7145 397 482 503 62 767 89 [illegible]
44 51 970 8015 156 227 460 585 616
725 43 97 969 93 9118 88 245 71 349
89 442 636 754 61 10323 401 27 704
897 901 11159 235 36 53 306 560 82
840 735 851 88 12091 400 40 577 651
68 13027 109 248 79 330 46 14014 28
166 339 92 507 603 848 985 15138 236
83 304 836 37 16000 48 103 16 206
68 302 6 514 74 698 923 66 90 17161
84 238 326 59 423 46 639 777 [illegible]
18058 181 229 38 300 491 [illegible]
19011 161 62 208 9 370 451 [illegible]
765 20027 32 102 15 52 210 30 35 61
345 451 647 866 21001 147 90 [illegible]
387 561 721 944 51 22039 77 123 43
48 98 290 588 856 60 69 23036 57 78
181 209 380 440 684 92 735 90 24052
[illegible] 165 87 284 356 88 526 56 8[illegible]
691 94 906 19 91 25051 81 246 [illegible]
625 48 751 26084 141 298 384 490
632 72 27055 143 223 45 55 321 27
410 672 977 94 28132 70 71 76 238
56 323 64 [illegible]7 538 696 763 29026 220
45 86 93 475 576 723 822 85 [illegible]
118 332 680 91 865 974 31018 75 221
563 636 53 823 938 32104 77 286 94
462 557 684 828 907 53 55 33008 74
295 567 85 601 775 837 88 9[illegible]
34028 57 193 256 415 503 52 7[illegible]
809 83 35177 235 346 488 505 66[illegible]
907 36025 94 528 60 61 705 42 8[illegible]
65 75 982 37024 32 177 221 70 79 88
437 663 827 985 38024 82 102 21 [illegible]
313 31 487 754 857 904 39052 112 248
322 35 411 530 711 910 40189 23[illegible]
371 531 48 669 39 800 11 977 [illegible]
41050 103 215 89 338 63 445 504 634
756 873 949 42088 136 205 60 390
640 68 75 86 966 43096 101 352 54 91
641 935 62 44029 112 29 351 521 746
88 952 45131 64 281 331 508 78[illegible]
837 46047 205 444 73 595 709 [illegible]
47116 69 70 362 673 791 863 90[illegible]
48154 55 88 242 369 462 680 81 912
49076 134 424 44 84 538 722 55 [illegible]
928 56 50249 365 468 987 51344 480
89 517 991 52093 123 49 56 61 257
323 71 81 411 54 67 563 [illegible]
85 96 922 65 53040 85 104 332 43
914 54 85 54011 [illegible]
666 855 961 55319 436 92 567 725
806 911 63 85 94 56095 342 445 89
564 851 94 934 57092 181 309 37 431
549 684 719 806 927 33 60 58170 202
63 98 374 86 639 62 766 94 59067
236 52 314 419 62 646 88 851 60576
99 685 874 901 61055 68 196 223 325
44 75 771 855 62081 156 65 266 309
437 95 542 74 633 731 46 906 21
63052 68 92 481 513 619 757 893
64031 81 224 323 410 538 661 700
825 914 65 65000 33 66 323 440 86
692 93 713 812 944 66072 197 224
481 619 75 902 67027 102 15 45 236
50 374 778 79 848 68011 169 362 448
653 704 18 33 992 69174 255 60 395
436 650 86 722 44 73 808 22 39 985
70110 35 63 303 84 553 929 50 71035
72 73 108 38 79 231 57 62 404 507
694 863 69 935 72195 248 305 91 448
534 95 709 77 890 963 73003 219 403
605 19 681 760 96 940 74092 359 418
44 564 638 745 52 857 75209 50 304
93 430 68 548 669 874 95 76108 29
49 58 245 341 88 539 95 701 40 819
77267 317 489 96 545 96 628 730 963
81 96 78019 192 222 23 36 95 499 516
708 912 27 79134 71 89 226 30 72 711
847 939 80099 153 230 340 555 75
608 19 60 906 38 52 80 81006 15 111
29 86 225 470 89 96 549 671 793 972
82082 266 337 555 78 768 69 866 81
97 952 83167 361 74 501 733 72 90
985 84028 48 148 342 53 74 548 73
626 48 72 747 812 977 85012 28 38
61 70 133 212 350 510 721 893 936
86021 185 571 85 688 777 802 42 68
80 87086 171 316 97 487 570 737 803
90 920 88609 36 69 806 39 915 89437
62 618 747 847 907 84 90142 87 212
90 360 407 21 41 503 38 966 91143
[illegible] 65 320 466 628 789 885 92046 222
63 685 776 843 928 55 91 93258 83
438 41 521 68 820 75 94189 471 570
601 33 56 84 95066 91 97 226 448
534 50 600 92 873 83 89 96127 56 252
313 707 86 87 881 97018 151 56 74
402 11 61 73 82 87 97 [illegible] 617 715
808 74 939 98097 134 345 57 489 553
80 95 670 60 89 826 936 99150 300
47 77 573 74 745 558.
100450 70 84 627 760 68 89 376

101238 472 793 886 99 919 102078
88 160 366 543 617 70 912 22 103105
69 77 207 8 52 96 350 611 725 968
104122 419 642 788 819 49 70 105076
273 363 65 433 48 77 809 86 935
106308 69 613 709 936 107028 268
324 93 94 520 44 83 780 811 51 910
33 108075 215 87 311 437 64 90 779
915 109012 85 98 112 365 430 44
549 752 915 36 110133 438 593 686
111000 55 231 34 373 82 500 722 823
112034 52 441 49 618 114066 161 68
445 555 713 82 832 78 115111 394
432 530 64 754 91 831 49 926 40 57
116090 93 220 32 66 364 567 654 914
65 68 73 117031 112 508 88 675 978
85 118028 237 44 517 23 702 73 878
913 74 119072 143 61 92 216 271 312
472 724 817 38 916 33 120325 472
740 862 971 121212 333 428 45 733
858 955 122037 133 422 52 61 654 747
896 959 123030 165 296 584 631 736
931 44 124086 95 393 425 40 75 681
95 723 86 99 125274 529 78 675 717
946 83 126027 36 426 60 571 92 713
805 127172 482 564 640 714 831 23
82 932 94 128229 40 302 58 497 653
62 828 40 41 70 129025 51 90 112 57
296 360 486 573 625 61 79 743 820
65 973 130274 368 89 420 509 659 76
858 131021 153 70 219 432 38 94
694 706 58 818 47 91 983 94 132235
86 478 582 799 133198 313 43 54 94
557 95 656 71 70 77 709 805 51 58
906 51 134079 170 222 31 366 485
522 63 75 94 609 764 860 944 73
135296 341 84 500 32 605 34 42 813
29 136338 455 514 726 75 838 929 81
137399 420 51 515 84 989 138349 66
574 648 60 783 139022 26 82 371
453 602 722 823 140044 325 28 441
602 762 851 996 141219 20 343 471
503 59 660 884 940 142087 150 94
648 740 898 143101 201 33 360 412
569 836 144302 83 649 792 857 96
959 145143 296 386 514 31 617 904

[illegible] 61 96 146046 324 56 77 578 653
779 92 850 909 147068 150 09 278
446 51 556 719 859 148200 302 22 60
401 510 57 618 709 149018 173 424
[illegible] 08 21 32 832 911 70 150017 117
346 84 42 18 39 43 59 91 93 507 43
622 899 930 40 151002 178 202 350
417 525 680 85 95 721 45 97 961
152030 81 123 303 40 443 745 85 [illegible]
57 153104 41 377 488 508 800 911 62
154145 435 580 671 705 67 941 81
155036 49 388 569 609 36 749 156223
62 85 420 543 677 799 157013 103
21 38 261 69 394 428 579 669 [illegible]
922 158004 162 492 506 90 685 [illegible]
18 48 159131 206 89 92 366 415 82
[illegible] 40 67 739 95 878 964 160149 602
704 816 161036 151 353 456 620 [illegible]
16 162 368 406 87 683 794 893 13012
158 73 201 374 519 82 759 828 73
97 929 925 164038 69 97 214 57 334
473 74 590 736 63 941.

III ciągnienie

PO 250 ZŁOTYCH.

156 559 1305 940 2091 491 674 916
21 3078 131 299 572 888 955 64 4074
86 489 94 518 713 861 5308 521 6327
517 7569 710 957 8365 699 855 [illegible]
[illegible] 111 208 304 473 537 834 90
10377 439 11144 469 514 751 12144
[illegible] 65 261 418 594 665 941 13063 262
93 373 14368 98 765 70 15028 66 241
318 662 865 16150 87 383 675 99 731
813 906 45 69 17219 391 426 822 911
18581 781 886 19035 143 363 463 94
819 20021 79 126 547 87 731 812 961
21073 305 22659 759 23030 71 265 70
325 30 632 849 77 24073 313 642 742
95 972 25104 334 405 26489 517 78
27333 452 28688 29152 90 820 970
[illegible]
[illegible] 8 316 410 585 756 904 33001 [illegible]
797 826 931 34418 35328 36105 33
216 378 579 627 79 792 822 895 37026
[illegible] 596 916 23 38186 201 81 423 672
[illegible] 39021 232 37 552 641 836 45
924 40075 107 388 680 41040 183 568
777 43121 861 44203 311 774 840
45183 98 432 46303 457 713 47076 95
196 241 342 402 565 96 48237 337 46
472 505 76 667 736 49075 199 345 580
97 662 708 953 84 50212 374 611 771
51180 283 792 52063 151 244 353 473
792 815 925 53301 449 83 647 54120
200 50 55108 10 426 533 56087 148
287 358 746 812 57065 283 462 81
560 607 92 752 901 13 58031 64 69
578 624 916 59099 426 614 86 916 23
60091 286 462 904 61142 568 683 768
62337 44 58 969 63082 464 64135 70
297 309 12 922 65028 294 678 88
66460 575 76 975 67021 135 58 68065
85 144 247 69202 361 68 401 554 673
951 70732 71065 460 858 72040 518
75 687 714 973 99 73052 98 125 [illegible]
522 74258 688.
75197 76178 840 77135 85 380 683
78086 108 369 557 773 837 [illegible]
79280 502 954 80021 101 81241 560
660 745 82026 183 717 892 8338[illegible]
704 59 933 84460 67 883 907 8[illegible]
416 689 86091 139 54 431 542 [illegible]
87114 85 301 71 408 789 88008 [illegible]
95 376 507 724 65 937 91 8900[illegible]
524 706 842 63 950 78 90310 56 449
904 91038 173 212 739 857 92290
468 716 81 93553 80 663 837 73 94251
362 511 95394 613 68 900 96061 584
828 97262 413 645 838 98 944 98010
22 53 442 525 800 55 99005 42 101
30 375 725 44 800
100134 297 415 515 671 711 19
101411 513 72 832 970 102229 437
103101 245 612 93 774 104102 68 242
332 647 860 98 965 105300 [illegible]
106194 410 690 96 889 107411 530
739 72 108041 66 67 171 272 376 767
957 63 109014 44 53 161 228 530 [illegible]
110317 910 111046 633 898 112016
432 77 562 113206 10 883 90 114033
159 228 80 479 115025 28 177 234
528 83 116019 268 691 787 943
117213 86 684 99 826 929 118115 612
742 44 94 119141 248 442 588 812
992 120026 80 136 240 445 519
121090 209 602 738 816 84 122366
463 79 943 123056 218 441 813 124078
140 88 125238 315 49 503 650 126279
563 788 127765 128417 129354 724 68
866 130057 131017 62 85 476 565 744
68 132332 739 822 68 133222 323 918
134695 705 44 910 135383 40 88 570
136176 276 532 137132 440 517 724
930 138545 64 676 139137 403 32 94
634 97 854 140322 402 16 572 606
141172 335 537 687 936 142011 243
532 947 143883 144147 932 145305
555 697 146005 67 90 122 276 602
147180 558 738 864 148519 937 53
149374 725 45 150350 574 151315 531
995 15241 609 733 72 153381 672 760
880 154129 356 605 16 84 748 155226
496 610 67 91 739 156172 517 633
834 968 157413 58 769 803 158216 356
450 55 906 90 159148 592 663 [illegible]02
160400 986 161024 263 316 575 701
874 97 162278 94 530 600 [illegible]
163055 137 246 351 693 928 164085
174 244 328 91 417 523 974.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

100.000 zł. na nr. 55552.
25.000 zł. na nr. 17180.
20.000 zł. na nr. 93860.
10.000 zł. na n-ry: 28585 30729 95834 110363 123629.
5.000 zł. na n-ry: 39121 62556 71622 113905 121945 163107.
2.500 zł. na n-ry: 15426 22406 38600 71199 71685 79027 100996 103581 126955 131746 148974 153251 159404.
2.000 zł. na n-ry: 6765 12581 24673 25150 33253 36876 38978 43765 480005 50435 53008 59366 62794 80014 82671 [illegible]895 94944 112033 112426 122456 130495 131345 132702 133304 142733 145517 153352 162227
1.000 zł. na n-ry: 13642 13981 26667 27320 27413 27820 29677 30834 31138 40100 45921 47639 48351 53245 56113 58751 64250 68841 69833 74211 75692 79727 85501 93102 100009 104022 110387 110579 113623 122901 124513 131906 150604 151001.

PO 250 ZŁOTYCH.

166 232 493 511 695 1189 215 412
517 59 2559 260 989 3416 71 4221
431 87 541 632 5101 85 228 312 [illegible]
722 805 18 6245 424 631 840 7[illegible]
135 269 84 314 70 838 8205 371 646
783 871 9426 599 10473 763 80[illegible]
11017 109 568 687 871 12032 236 314
535 782 805 942 13001 405 56 795
14038 68 247 353 464 79 526 669 817
908 52 15558 609 52 95 841 940
16028 224 476 638 764 17019 131 59
655 735 921 54 18069 186 256 451
567 844 19167 351 519 792 996 20291
304 454 693 737 821 960 21162 219
479 751 920 22387 407 715 982 23073
94 133 208 55 370 522 648 86 728
24008 140 45 460 698 883 89 93 25404
547 662 800 11 93 915 26714 66 [illegible]
900 27456 729 974 28005 109 43 208
384 850 65 83 96 29540 672 98 30713
36 31180 82 213 503 642 780 32172
98 236 685 742 78 801 912 33012 802
35 78 945 34125 88 293 395 852 35171
291 96 551 639 738 36304 58 422 738
88 37004 6 251 493 568 79 752 38003
383 728 39005 59 400 50 697 826 66
40232 579 752 56 41465 545 770
41057 365 442 839 43036 204 693
44141 48 370 571 834 45088 99 107
236 469 523 38 730 984 46308 74 606
949 47006 313 475 862 959 48053 196
369 570 776 894 953 85 49006 26 54
205 393 96 455 751 50334 94 827 745
78 851 992 51034 361 65 406 23 821
52014 62 73 120 37 725 37 957 53001
131 253 365 482 517 644 862 983
54214 63 64 65 68 55095 672 56204
352 548 91 825 93 57001 396 472 552
603 826 58232 36 406 546 789 813 29
59346 437 776 60059 276 61106 68
766 62466 75 196 401 41 600 852 901
63164 455 653 64359 499 730 65248
314 461 526 748 922 74 66290 98 342
810 67335 952 85 69182 222 313 21
82 578 94 613 69331 444 689 800 918
47 70294 342 495 97 774 71074 245
416 79 556 724 72120 45 82 323 64
641 785 73422 35 70 98 734 49 58
830 74519 789 870 980 75135 281 631
925 43 76073 214 69 562 715 959
77229 700 90 874 928 78143 417 860
79038 324 80134 386 899 916 81253 75
321 25 778 828 67 82097 605 15 706
245 68 70 435 42 591 702 816 919 51
83160 50 351 81 93 84146 280 501 761
85099 156 381 89 515 928 85347 469
83 548 87073 242 49 552 87 [illegible]
631 837 72 92 908 89003 677 786
90630 80999 79 91689 92285 488 586
387 93018 129 238 554 57 754 836
94121 98277 645 770 821 989 95146
96358 69 539 89 784 980 97181 432
867 98062 870 969 99227 360 410 590
653 731 833 924
100228 328 17 56 677 101285 102313
512 714 877 928 103239 72 308 90
470 93 671 878 104648 824 943
105328 422 543 603 75 779 879 99
995 106337 87 880 987 107991 108139
381 447 764 97 803 928 109034 65
250 110389 841 962 42 111029 158
532 640 56 112099 151 340 36 522 610
19 772 899 113046 63 26 595 636
114700 25 79 115063 220 423 62 92
592 117399 998 118059 198 283 597
640 847 119053 54 152 245 620 722
972 90 120179 219 482 618 720 876
121268 423 601 97 817 20 974 76
122609 83 123031 258 394 883 98
124001 603 894 125434 586 126211
55 391 127422 556 661 128291 379
486 558 99 818 78 129033 251 719
[illegible] 59 130209 542 664 706 820 959
131040 195 381 518 637 132015 197
673 712 800 133012 393 502 692 850
997 134005 46 66 128 74 281 88 376
519 135316 622 28 47 136083 152439
[illegible] 646 60 67 137307 589 711 95 819
56 138025 195 549 623 71 139033
188 498 510 39 69 775 803 27 140008
15 517 699 768 141299 336 91 480
668 142455 143307 626 922 72 144604
745 145014 32 68 166 76 260 89 411
679 147122 263 465 537 791 887
148608 74 149334 80 83 500 633 82
734 915 150014 130 234 433 64 706
820 936 151100 5 40 256 75 152 225
374 668 833 72 153003 73 514 83 608
850 930 95 154348 653 155161 403
513 920 156039 179 227 87 611 79
786 848 53 157019 20 505 729 878
961 158176 312 482 586 946 159234
378 418 160429 95 792 997 161083
190 378 552 694 162236 446 97 163270
577 666 842 164490 587 823 61 913.

Wiadomości z całej Polski

…IKIE WYBRYKI PIORUNÓW

Z niesamowitymi harcami pioruna zapoznali się mieszkańcy domu Franciszka Sikory w Piasecznej pow. tarnogórski. Piorun, uderzywszy w czasie ostatniej burzy w dom Sikory, dostał się przez komin do mieszkania Juliusza Guzego następnie do mieszkania Waltera Banga, a następnie do mieszkania Piotra Paruzela. Wszędzie pouszkadzał sufity i spłynął, nie czyniąc krzywdy ludziom.

Podobnie w Nakle Śląskim uderzył piorun w komin domu Jana Klosego. Piorun ten wydostał się przez otwór pieca do mieszkania, obiegł ściany i wydostał się na zewnątrz po przewodach elektrycznych. Klose, który w tym czasie spał w łóżku, został lekko poparzony i utracił prze[…]wo przytomność. Wyrządzone przez te pioruny szkody nie są zbyt wie[l]kie.

WYROK NA PODPALACZY.

Przed Sądem Okręgowym we Włocławku stanęli: Moszko Baumgard i Atlas, oskarżeni o usiłowanie podpalenia młyna. Po przeprowadzonej rozprawie, Sąd skazał Baumgarda na 5 lat więzienia, a Atlasa na 3 lata więzienia.

OSZUSTKA PRZED SĄDEM.

Przed Sądem Okręgowym w Zamościu stanęła 34-l. Maria Bojankiewicz, oskarżona o dokonanie szeregu oszustw w sklepach, gdzie nabywała różne artykuły spożywcze na nazwiska osób, u których rzekomo pracowała. Ostatnio Bojankiewicz pożyczyła od swej znajomej palto, wartości 100 zł., które następnie sprzedała za 4 zł. Sąd skazał oszustkę na 10 miesięcy więzienia.

ŚMIERTELNA BÓJKA.

We wsi Brus Dolny pod Łodzią wynikła bójka pomiędzy 16-l. Eugeniuszem Madziazem a 15-l. Kazimierzem Raczkowskim. Raczkowski zadał butem cios w brzuch przeciwnika. Uderzenie było śmiertelne. Madziaz zmarł, nie odzyskawszy przytomności wskutek krwotoku wewnętrznego.

WYPADEK NA KOLEI.

Na dworcu kolejowym w Poznaniu manewrujący parowóz zaczepił o wózek ręczny i przygniótł do ściany ciągnące wózek dwie robotnice. Jedna z nich, A. Gucia, wskutek doznanych obrażeń, zmarła po przewiezieniu do szpitala.

Zrobił z towarzysza pracy komunistę i został skazany na areszt

W sądzie w Katowicach rozpatrywano ciekawą sprawę. Przewodniczący rady zakładowej huty „Baildon" Dominik Sitek (ZZP) zarzucił jednemu z robotników huty W. Grolikowi, że był komunistą i swego czasu wysłany został przez partię komunistyczną na przeszkolenie do Moskwy. Pogłoski te spowodowały zwolnienie Grolika z pracy. Grolik skierował sprawę do sądu. Po przesłuchaniu świadków okazało się, że prezes rady zakładowej p. Sitek mówił nieprawdę. Świadkowie zeznali bowiem, że Grolik nie był komunistą, ani też nie wyjeżdżał na kurs do Moskwy. **Sitek został skazany na areszt i poniesienie kosztów sądowych.**

Na marginesie tego procesu wygląda dosyć dziwnie przewodniczący rady, który miast bronić robotników stara się o pozbawienie ich pracy.

Dom rodzinny J. Słowackiego

Wykupiony został w Krzemieńcu z rąk prywatnych dom rodzinny Juliusza Słowackiego, który komitet uczczenia pamięci wielkiego poety zamieni na muzeum.

„Neuer Vorwärts" № 309

Julius Bab, jeden z najwybitniejszych autorów dramatycznych niemieckich, ogłasza w nowym wydaniu „Neuer Vorwärts", piśmie niemieckich socjal - demokratycznych emigrantów, ciekawy artykuł o „Duchu i sztuce w dzisiejszych Niemczech". Jest to pierwszy raz po wielu latach, że Julius Bab zabiera głos. Pismo zawiera ponadto następujące artykuły:

Kierunek niemieckiej, opozycji. Niemcy przyszłości i Sojusz z Rosją Sowiecką. Ofensywa na Bałtyk. Idee z roku 1798. Jeszcze raz Wersal. Klęsk[a] Göringa. Oznaki burzy. Paragraf 218 i wiele in.

„Neuer Vorwärts" (30 rue des Ecoles Paris 5) wychodzi co tydzień. Cena abonen[tu] wynosi zł. 6.— kwar[talnie].

Kurs radiowy dla Polaków z zagranicy

Światowy Zw. Polaków z zagranicy organizuje rok rocznie Kurs Wiedzy o Polsce, w którym uczestniczą przedstawiciele wszystkich większych ośrodków naszej emigracji.

W tym roku po raz pierwszy przedmiotem wykładów na kursie będzie również radio, uznane przez wszystkie czynniki zainteresowane w utrzymaniu polskości wśród emigracji za podstawową pomoc w [pra]cy oświatowej i społecznej.

WIADOMOSCI SPORTOWE

PIŁKA NOŻNA

NOWE ZWYCIĘSTWO LITEWSKICH PIŁKARZY W POLSCE.

W środę odbył się w Białymstoku wobec 3-ch tysięcy widzów międzynarodowy mecz piłkarski pomiędzy drużyną litewską L. G. S. F. z Kowna i reprezentacją Białegostoku. Zwyciężyła drużyna litewska 5:0 (3:0).

REPREZENTACJA POLSKI POKONAŁA ŁKS 8:2.

Piłkarska reprezentacja Polski, bawiąca w Łodzi na obozie kondycyjnym przed meczem z Belgią rozegrała w środę mecz treningowy z ŁKS zwyciężając w stosunku 8:2 (3:1). Zwycięstwo odniosła reprezentacja bez żadnego wysiłku, demonstrując szereg pięknych zagrań. Pierwszorzędnie grał Willmowski, który sam strzelił 6 bramek, pozostałe dwie zdobyli Piątek i Dytko. Dla ŁKS bramki zostały zdobyte również przez członków obozu Wostala i Cebulę.

ZNÓW REMIS PIŁKARZY CZESKICH Z NIEMIECKIMI.

We środę rozegrany został w Dortmundzie mecz piłkarski pomiędzy reprezentacjami Niemiec, a protektoratu Czech i Moraw.

Mecz zakończył się wynikiem remisowym 2:2 (1:1). W czasie gry przewagę mieli piłkarze czescy. Mecz zgromadził 22.000 widzów. Czesi konsekwentnie uważają, że nie jest zbyt bezpiecznie wygrywać.

GRY SPORTO[W]E

POLSKA PRZEGRAŁA Z LITWĄ NA MISTRZOSTWACH EUROPY.

W trzecim dniu zawodów o mistrzostwo Europy w koszykówce męskiej Polska walczyła z Litwą przegrywając w wysokim stosunku 18:46 (9:25). Zawody wywołały ogromne zainteresowanie gromadząc przeszło 10 tys. widzów, na ogół Litwini górowali. Wyróżnił się u nich zwłaszcza Lubinas, dwumetrowy olbrzym, który był szalenie trudny do krycia. Lubinas sam zdobył 19 koszy.

W innych spotkaniach Łotwa wygrała z Finlandią w rekordowym stosunku 108:7, Estonia zwyciężyła Węgry 64:18, a Francja odniosła zwycięstwo nad Włochami 31:24.

HIPPIKA

ZAWODY ELIMINACYJNE DLA JEŹDŹCÓW DEBIUTUJĄCYCH W ŁAZIENKACH.

W środę zakończyły się w pułku szwoleżerów w Warszawie zawody eliminacyjne dla jeźdźców i koni debiutujących w tegorocznych międzynarodowych zawodach na stadionie łazienkowskim. Przeprowadzono eliminacja wykazała, że nie wszystkie ze zgłoszonych koni są dobrze przygotowane do tak poważnych zawodów. Konie wyeliminowane nie będą też startowały w Łazienkach. Pocieszającym objawem jest natomiast fakt, że kilka nowych koni spośród tej debiutującej stawki zdradza wybitny talent do skoków i bardzo dobre przygotowanie. Z pomiędzy tych koni wyróżnić należy „Dziedzica" por. Mayera, „Boraksa" ppor. Sroczyńskiego, „Czako" rtm. Męczarskiego, „Cenną" por. Rozałowskiego i „Dziewicę" por. Romanowskiego.

W czwartek rozpoczął się na placu D. A. K. przy ul. 29 Listopada I konkurs ujeżdżenia koni w konkurencji krajowej w trzech seriach.

WSZYSTKIE ZESPOŁY ZAGRANICZNE PRZYBYŁY JUŻ DO WARSZAWY.

W środę przybyły do Warszawy wszystkie zespoły zagraniczne (łotewski, rumuński i szwedzki), biorące udział w międzynarodowych zawodach konnych w Łazienkach. Konie zagraniczne zostały zakwaterowane w stajniach koszarowych. Wszystkie konie zagraniczne przybyły zdrowe i już w środę rozpoczęły trening.

Radio warszawskie

SOBOTA, 27 maja.

WARSZAWA I: 6.30 Pieśń. 6.35 Muz. — płyty. 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. — płyty. 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 Śpiewajmy piosenki. 11.25 Muz. — płyty.. 11.30 Aud. dla poborowych. 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. południ. ze Lwowa. 15.00 „Kaczka - dziwaczka" —audycja dla dzieci. 15.30 Muz. obiadowa ze Lwowa. 16.00 Dziennik. Wiad. gospod. 16.20 Kronika literacka. 16.35 Utwory na flet w wyk. Feliksa Tomaszewskiego: 17.00 Nab. majowe z nad Świtezi. 18.00 Nasi śpiewacy w obcym repertuarze — płyty. 18.20 Audycja dla Polaków za granicą. 19.15 Koncert rozrywkowy (z Wilna). 20.00 Skrzynka rolnicza. 20.15 D. c. koncertu rozrywkowego (z Wilna). 20.35 Aud. inform. 20.55 Transm. z Łodzi fragm. meczu piłkarskiego „Polska — Belgia". 21.25 Koncert rozrywkowy. W przerwie ok. g. 21.50 Wesoły Tygodnik dźwiękowy. 22.55 Przegląd prasy i dziennik. 23.15 Muz. tan. — płyty.

WARSZAWA II: 14.00 Manuel de Falla — płyty 15.00 Wiad. sportowe i parę inform. 15.10 Koncert solistów: Irena Brossówna (fortepian), Halina Kowalska (wiolonczela). 15.45 Życie kulturalne stolicy. 15.55 Program. 16.47 Muz. lekka i tan. — płyty. 21.05 Muzyka kameralna Mendelsohna — płyty. 22.10 Chorały i fugi Cezara Franck — płyty. 23,10 Koncert solistów: Janina Kelles - Krauze (sopran), Lidia Kmitowa (skrzypce).

NIEDZIELA, 28 maja.

WARSZAWA I. 7.15 Pieśń. 7.20 Ork. Tramwajarzy. 8.00 Dziennik 8.15 Audycja dla wsi. 9.15 „Biecz, zapomniany gród". 11.45 „Sport balonowy w Polsce" — pog. 12.00 Hejnał. 12.03 Poranek symf. (z Łodzi). 13.00 Wyjątki z Pism Józefa Piłsudskiego 13.05 Przegląd kulturalny. 13.15 Muzyka obiadowa (z Poznania). 14.40 „Wszystkiego po trochu"—dla dzieci. 15.00 Aud. dla wsi. 16.30 Muz. włoska w wyk. Olgi Martusiewicz—fortepian. 17.00 „Wiatr wschodni, wiatr zachodni" — premiera słuchowiska wg. powieści Pearl Buck 17.30 „Na Bielany" — wesoła audycja muzyczno-słowna. 18.20 Chwila Biura Studiów. 18.30 Muz. filmowa i tan. 19.20 Odsłonięcie pomnika bohaterskiego Podoficera - Pomorzanina w Gniewkowie. 19.30 Fragment koncertu Lwowskiego Chóru Technicznego. 19.50 Schubert: Sonatina na skrzypce i fortepian. 20.15 Aud. inf. 20.55 Reportaż z Krzemieńca przez Lwów). 21.10 Melodie tan. 21.40 „Lwowskie majówki literackie" — aud. literacko-muz. 22.20 Melodie taneczne. 22.55 Ost. dziennik. 23.05 Wiad. z Polski w jęz. ang. 21.15 Muzyka tan. (płyty).

WARSZAWA II. 14.30 „Tańce z suit" (płyty) 15.30 Rec. fortep. Stan. Staniewicza. 15.55 Muz. lekka i tan. (płyty). 21.05 Verdi: „Rigoletto", opera (płyty). 23.15 Beethoven: Potrójny koncert (płyty).

KRONIKA KRAKOWSKA

Kraków broni się przed powodzią

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że uruchomiono w Krakowie z dniem 24 b. m. Miejski Komitet Przeciwpowodziowy. Posiedzenie tego Komitetu odbędzie się w środę w godzinach wieczornych na Ratuszu. W wyniku szczegółowego sprawozdania z sytuacji, które złożył kierownik Akcji Przeciwpowodziowej, radca inż. Fiszer, wydano szereg zarządzeń.

Główne biuro Miejskiego Komitetu Przeciwpowodziowego znajduje się w gmachu Miejskich Wodociągów i Kanalizacji przy ulicy Senatorskiej 1, tel. nr. 154-00. Rejonowe zaś biura przeciwpowodziowe znajdują się: przy ul. Słonecznej 4, tel. nr. 111-57 dla dzielnic Półwsie i Zwierzyniec, przy ul. Pasterskiej 29, tel. nr. 111-60 dla dzielnic Grzegórzki i Dąbie, przy ul. Limanowskiego 2 t. nr. 176-65 dla dzielnic Dębniki, Ludwinów, Zakrzówek i przy ul. Płaszowskiej 104a, tel. 120-19 dla dzielnicy Podgórze i Płaszów.

We wszystkich wyżej wymienionych biurach zarządzono stałe dyżury przez całą dobę.

Międzynarodowe zawody lotnicze

IX międzyklubowe zawody lotnicze, organizowane pod nazwą lotu południowo - zachodniej Polski im. kpt. pil. Fr. Zwirki, rozpoczną się w dniu 27 b. m.

Do zawodów zgłoszono 23 samoloty „RWD. 8", reprezentujące aerokluby: warszawski — 3, gdański 3, śląski 3, pomorski 2, lubelski 2, podlaski 7 i krakowski 6 samolotów.

Dnia 27 b. m. nastąpi przylot zawodników do Krakowa.

Dnia 28 maja: start do próby, lądowanie w prostokącie otwartym, lot samych pilotów na orientację na trasie Kraków — Masłów pod Kielcami, lot na wysokości 2.500 mtr. na trasie Masłów — Kraków oraz lądowanie na ograniczonym terenie z przeszkodami.

Dnia 29 maja: start i lądowanie w kluczu, lot na orientację załóg i lądowanie na punkt.

Między godz. 15—17 na cywilnym lotnisku w Czyżynach pod Krakowem odbędą się wielkie pokazy sportowe, holowanie szybowców za samolotem, loty motoszybowca, pokaz ewolucyj powietrznych i akrobacji na samolotach sportowych „RWD 10".

Półkolonie wakacyjne

Półkolonie wakacyjne dla dzieci w wieku od 5 do 14 lat będzie prowadziło **Krakowskie Towarzystwo Przeciwgruźlicze** w nowo wybudowanym pawilonie w parku im. Dra Jordana.

Dzieci przebywają w półkolonii od godz. 8 do 17 i dostają na miejscu śniadanie, obiad i podwieczorek.

Wpisy przyjmuje się w Wydz. Zdrowia Publ., Ratusz, pl. WW. Świętych, od godz. 5 do 7 wieczorem codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w czasie od 22 maja do 24 czerwca 1939 r.

Pociąg popularny do Lwowa

Liga Popierania Turystyki — Delegatura w Krakowie organizuje w dniach 27/29 wycieczkę pociągiem popularnym z Krakowa i Tarnowa do Lwowa pod hasłem „Zielone Święta we Lwowie".

Odjazd z Krakowa 27 b. m. (sobota) około godz. 22-ej, odjazd z Tarnowa o godz. 23-ej, przyjazd do Lwowa 28 b. m. o godz. 6-ej, odjazd ze Lwowa dnia 25.5 (poniedziałek) o godz. 23-ej, przyjazd do Krakowa dnia 30.5 b. r. o godz. 6-ej.

Opłata za przejazd tam i z powrotem wraz z kuponem upoważniającym do bezpłatnego zwiedzenia miasta wynosi: z Krakowa 13.70 zł., z Tarnowa 11.50 zł.

Uczestnicy dojeżdżający do pociągu popularnego ze stacyj położonych w obrębie od 20 do 150 klm. od Krakowa i Tarnowa korzystają na podstawie wykupionej karty kontrolnej z 50 proc. zniżki dojazdowej i powrotnej.

Pociąg popularny na Zaolzie

Liga Popierania Turystyki — Delegatura w Krakowie — organizuje w dniu 29 mapa b. r. (poniedziałek) wycieczkę pociągiem popularnym z Krakowa do Bogumina, Karwiny, Cieszyna i Jabłonkowa pod hasłem **„Zwiedzajmy Zaolzie"**.

Odjazd z Krakowa dnia 29 maja (poniedziałek) o godz. 6.08, przyjazd do Bogumina o godz. 9.30, odjazd 10.00, przyjazd do Karwiny o godz. 10.28, odjazd o godz. 10.53, przyjazd do Cieszyna Zach. o godz. 11.25, odjazd o godz. 14, przyjazd do Jabłonkowa o godz. 14.39, odjazd o godz. 18.55, przyjazd do Krakowa o godz. 0.10.

Opłata za przejazd tam i z powrotem wynosi 7.70 zł. od osoby.

W programie: zwiedzanie Bogumina, Karwiny, Cieszyna i Jabłonkowa pod kierownictwem przewodników.

Karty kontrolne (bilety kolejowe) sprzedają i udzielają informacyj: PBS. „Orbis" Rynek Główny i Plac Kolejowy, T-wo „Wagons-Lits-Cook' ul. Sławkowska 12, oraz kasa osobowa (zagraniczna) na dworcu głównym do dn. 27 maja od godz. 12-ej.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych zastrzega prawo odwołania pociągu w razie niedostatecznej ilości zgłoszeń.

Szkoła Spółdzielcza w Krakowie rozpoczyna pracę

Jeszcze w kwietniu b. r. zatwierdziły władze szkolne statut rocznej Szkoły Przysposobienia Spółdzielczego w Krakowie, która też na tej podstawie rozpocznie z nowym rokiem szkolnym 1939/40 swoją normalną pracę. Do Szkoły będą przyjmowani kandydaci, którzy ukończyli 18 lat i zdadzą egzamin sprawdzający z języka polskiego i rachunków z zakresu szkoły powszechnej. Szkoła bowiem przeznaczona będzie dla przyszłych pracowników i kierowników mniejszych spółdzielni małomiasteczkowych i wiejskich, gdyż w tych właśnie placówkach daje się odczuć brak wykwalifikowanych sił pracowniczych. Umiejętne prowadzenie nawet małej spółdzielni wymaga znajomości nie tylko księgowości i arytmetyki, ale również towaroznawstwa, geografii, wiadomości z Polski współczesnej i t. p.

Wiedzę tę kandydaci do pracy spółdzielczej nabędą w Szkole Spółdzielczej w Krakowie. Powstała ona zbiorowym wysiłkiem ludzi dobrej woli, organizacyj spółdzielczych i Towarzystwa Szkoły Kupieckiej, które bezinteresownie odstępuje jej lokal szkolny wraz z pomocami naukowymi.

Przy szkole zorganizowany został internat dla uczniów, który mieścić się będzie w Zakładzie im. Lubomirskich w Krakowie. Opłata za internat wraz z całkowitym utrzymaniem, praniem bielizny, opieką lekarską i t. p. wynosi zł. 40 miesięcznie. Nauko szkolna trwa przez 10 miesięcy i jest połączona z praktyką spółdzielczą, którą uczniowie są obowiązani odbyć w ciągu roku szkolnego. Opłata miesięczne za naukę wynosi zł. 25.

Z uwagi na to, że Szkoła przeznaczona jest głównie dla młodzieży wiejskiej i robotniczej — utworzone zostały przy szkole stypendia na pokrycie bądź to nauki szkolnej, bądź utrzymania w internacie. Stypendia te ufundowały organizacje spółdzielcze, oraz władze szkolne i samorządowe. Niezamożni uczniowie winni się ubiegać o nie za pośrednictwem szkoły.

Bliższych informacji o Szkole i stypendiach udziela **Kierownictwo Szkoły Przysposobienia Spółdzielczego, Kraków, ul. św. Jana 22 (tel. 136-39), które też wysyła bezpłatnie na każde żądanie prospekt Szkoły.**

5 lat więzienia za puszczanie w obieg fałszywych monet

Michał Per, giser z zawodu, w dniu 16 lutego b. r. wszedł do restauracji Alojzego Płachty w Prądniku Czerwonym i zażądał flaszkę spirytusu, płacąc za nią dziesięciozłotówką. Kiedy Per otrzymał towar i resztę i kiedy opuścił już restaurację, Płachta zorientował się, że dostał od Pera fałszywą dziesięciozłotówkę. Począł Pera ścigać, ale ten umknął. Na podstawie doniesienia policja aresztowała Pera. Per tłumaczył się, że w krytycznym momencie bawił w Krakowie. Sąd nie dał mu wiary, raz dlatego, że Per był już raz karany 3-letnim więzieniem za fałszowanie pieniędzy, a po drugie, że cała rodzina Perów trudni się puszczaniem w obieg falsyfikatów. Sąd po przesłuchaniu szeregu świadków skazał Michała Pera na 5 lat więzienia za puszczanie w obieg fałszywych monet.

Wycieczka T.U.R. do Straży Pożarnej

W sobotę 27 maja o godz. 6-ej po południu odbędzie się zbiórka przed strażnicą na wycieczkę do Straży Pożarnej.

Uczestnicy wycieczki zapoznają się z ciężką pracą strażaka, ze służbą ratowniczą, urządzeniami przeciwpożarowymi.

Wielka wystawa instrumentów smyczkowych w czasie dni Krakowa

Zainteresowanie szerokich warstw społeczeństwa wytwórczością rodzimej sztuki lutniczej jest rzeczą nadzwyczaj ważną dla rozwoju lutnictwa polskiego.

Mamy w Polsce lutników bardzo zdolnych, rekrutujących się wszystkich prawie warstw społeczeństwa, którzy z łatwością mogliby przynieść nam chlubę i poza granicami naszego kraju, a muzyce oddać nieocenione usługi. Jednak brak zainteresowania ze strony społeczeństwa i w związku z tym ciężkie warunki bytu, zniechęcają lutników do pracy i pozostawiają w ukryciu ich talenty.

Dlatego lutnicy powinni we własnym interesie, jako też w interesie społeczeństwa, wykorzystać każdą sposobność kontaktu z publicznością.

Doskonałą sposobnością do tego będzie Wystawa Instrumentów Smyczkowych w Muzeum Przemysłowym w Krakowie. Przypada ona na okres „Dni Krakowa", kiedy napływ przyjeżdżających bardzo wzrasta dzięki wielkim ułatwieniom kolejowym oraz wielu imprezom artystycznym. Również postanowienie Komitetu Organizacyjnego, aby wstęp na Wystawę był wolny, przyczyni się niewątpliwie do tego, że Wystawa spełni swój cel.

Zgłoszenia instrumentów na Wystawę przyjmuje do dnia 1 czerwca b. r., oraz wszelkich informacyj udziela Dyrekcja Instytutu Muzycznego w Krakowie, ul. Św. Anny 2, w godz. od 4—7 pop.

Wystawa miniatur

Podobnie jak w latach ubiegłych hr. Ksawery Pusłowski oddał do dyspozycji Muzeum Narodowego swój pałac do urządzenia w nim tym razem wystawy miniatur, przeznaczając z niej dochód na cele budowy Muzeum Narodowego. Dyrekcja Muzeum Narodowego rozpoczęła już prace przygotowawcze, uzyskawszy od szeregu kolekcjonerów obietnicę wypożyczenia eksponatów. Wystawa obejmować będzie najlepsze prywatne krakowskie kolekcje miniatur, znane tylko nielicznym jednostkom. Poza tym będą się znajdować na wystawie miniatury ze zbiorów publicznych, jak m. in. ze zbiorów Muzeum Przemysłowego w Krakowie, Muzeum ks. Czartoryskich i Muzeum Narodowego.

Zbiory te reprezentują rozwój malarstwa miniaturowego do końca XIX wieku. Brak natomiast miniatur współczesnych miniaturzystów polskich, jak Dąbrowskiej, Chybińskiej oraz Jakimowicza.

Dyrekcja Muzeum Narodowego prosi, aby prywatni posiadacze miniatur wyżej wymienionych artystów, zechcieli łaskawie wypożyczyć je na wystawę, **zgłaszając je do dnia 1 czerwca b. r. w Muzeum Narodowym w Sukiennicach.** Ze względu na ograniczony czas urządzenia wystawy dyrekcja reflektowałaby na wypożyczenie miniatur jedynie od właścicieli, mieszkających w Krakowie.

Repertuar

TEATR M. IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota, dnia 27 maja: „Adrianna Lecouvreur".

Niedziela, dnia 28 maja popol. „Zaczarowane koło".

Wieczorem: „W perfumerii".

SŁYNNY BALET JAWAJSKI „DEVI DJA" PRZYBYWA DO KRAKOWA.

Dnia 31 maja i 1 czerwca b. r. godz. 8.15 wieczór wystąpi w teatrze Domu Żołnierza bawiący po raz pierwszy w Europie słynny 30-toosobowy zespół Devi Dja, składający się z egzotycznych artystek i artystów taneczno - śpiewaczych z wysp Jawy, Bali, Borneo i Sumatry. — Zespół ten wykona tańce religijne, obrzędowe, obyczajowe i ludowe.

Bilety na to widowisko w cenie od 1.50 do 6 zł. w przedsprzedaży w Składnicy Krakowskiej Floriańska L. 14. — Tamże w oknie wystawowym fotosy.

Radio krakowskie

SOBOTA, 27 maja.

6.57 Pieśń poranna. 8.10 Płyta za płytą... 11.25 Muzyka — płyty z Warszawy. 14.00 Pieśni majowe z Wieży Mariackiej.. 14.10 Muzyka rozrywkowa w wyk. orkiestry rozgłośni katowickiej pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego (z Katowic). 14.50 Odczytanie programu na dzień następny. 14.55 Wiadomości gospodarcze. 18.00 Wiadomości bieżące. 18.05 Recital śpiewaczy Feliksa Ottokara Skibińskiego (baryton), przy fort. dyr. Bolesław Wallek - Walewski. 20.00 Lokalne wiadomości sportowe. 20.05 Pogadanka aktualna. 22.55 Lokalne informacje. 23.05 Zakończenie audycji.

NIEDZIELA, 28 maja.

8.45 Pogadanka dla rolników: „W polu i zagrodzie" w opr. inż. Jana Sołtysa. 8.55 Muzyka (płyty). 9.05 „Rozmowy z rolnikami" — przeprowadzi inż. Lech Rościszewski. 11.30 Utwory Emila Młynarskiego (płyty z Warszawy). 13.05 „Kultura i sztuka": „Zbiory etnograficzne Krakowa" w opr. dr. Tadeusza Seweryna. 14.40 Dobra książka: „Między puszczą a Bogiem" — fragment z książki Arkady Fiedlera: „Kanada pachnąca żywicą", czyta Zbigniew Dobusz. 14.55 Pieśni majowe z Wieży Mariackiej. 15.00 Muzyka polska (płyty). 15.20 Gawęda góralska Anieli Stapińskiej „Chłop i święty" w wykonaniu autorki. 19.30 Fragment koncertu Lwowskiego chóru Technickiego Studentów Politechniki Lwowskiej z okazji 40-lecia istnienia (ze Lwowa). 19.50 Miniatury symfoniczne (płyty): 20.10 Lokalne wiadomości sportowe. 23.05 Zakończenie audycji.

Kronika Śląska

Nieszczęśliwy wypadek na kop. „Mościcki"

W kuźni kopalnianej na szybie „Prezydent Mościcki" w Chorzowie wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. W niewyjaśnionych dotąd okolicznościach pomocnik kowalski, 25-letni, Engelbert Paszek z Chorzowa (Częstochowska 3) uległ zmiażdżeniu prawej dłoni pod młotem elektrycznym. Paszka odstawiono na kurację do szpitala Spółki Brackiej.

Ucieczka z raju hitlerowskiego

Od dłuższego czasu emisariusze niemieckich organizacyj na Śląsku prowadzą wytężoną agitację szczególnie wśród przedborowej młodzieży, nakłaniając do ucieczki na teren Rzeszy. W tej nielegalnej rekrutacyjnej agitacji działacze niemieccy obiecują młodzieńcom „złote góry" w postaci dobrej i sowicie wynagradzanej pracy, doskonałego wyżywienia, rozrywek itp.

Z początkiem maja przedostała się rzeczywiście nielegalnie przez zieloną granicę do Niemiec kilkuosobowa grupa młodzieży w wieku około lat 18, z Nowego Bytomia i zaopatrzona w polecenia niemieckich organizacyj, zgłosiła się u władz po drugiej stronie. Zwerbowanych ochotników umieszczono w osławionym już obozie w Gogolinie, skąd następnie przydzielono ich do różnych drużyn roboczych, zatrudnionych w różnych miejscach pracy.

Młodzieńcy ci zapoznali się tam z szalonym rygorem, bardzo brutalnym traktowaniem, śmiesznie niskim wynagrodzeniem, przy pracy nad siły ludzkie i niesłychanie marnym wyżywieniem. Korzystając, że dozór nad nimi, w tych miejscach pracy był słabszy, niż w obozie w Gogolinie, młodzieńcy, nie porozumiewając się nawet ze sobą, spotkali się w czwartek nad polską granicą.

Stwierdziwszy, że doświadczenia ich były w tych różnych miejscach jednakowe, przedostali się z powrotem do Polski w okolicy dworu Nowa Ruda i oddali się w ręce Straży Granicznej. Są to: Kramschmidt, Kołodziej, Warzecha, Weiss, Dauch, Blaut i Walter.

Oszukańczy pośrednik przed sądem

Przed sądem karnym w Katowicach odpowiadał znany z oszukańczych tranzakcji nieruchomościami pośrednik Szydłowski z Katowic oskarżony o oszustwo na szkodę właścicielki składu spożywczego w Bogucicach Jadwigi Popielowej.

Szydłowski zapoznał się z Popielową w kwietniu ub. roku i wiedząc, że ma ona zaległości podatkowe i kłopoty na tym tle, zaofiarował się jej, że dzięki swoim bardzo dobrym stosunkom u władz skarbowych wyrobi jej rozłożenie zaległości na raty. Za tę interwencję pobrał Szydłowski od Popielowej 150 zł. w gotówce i większą ilość różnych artykułów żywnościowych.

Po pewnym czasie Popielowa przekonała się, że Szydłowski ani palcem w bucie nie kiwnął w jej sprawie, a żadnych stosunków w Urzędzie Skarbowym nie ma. Zrobiła wówczas na niego doniesienie do prokuratora.

Po wytoczeniu sprawy Szydłowski przybył do męża Popielowej i za jego pośrednictwem chciał wpłynąć na Popielową, by na rozprawie zmieniła zeznania i oświadczyła, że oskarżony nie jest identyczny z oszustem, który ją nabrał a tylko jest do niego podobny. Popiel nie zgodził się na to.

Szydłowski obawiając się rezultatu rozprawy, systematycznie nie stawiał się na terminy, tak, że w końcu wydano nakaz przymusowego doprowadzenia go do sądu. W wyniku rozprawy Szydłowski skazany został na pół roku bezwzględnego więzienia. W najbliższym czasie czeka go szereg dalszych takich spraw.

Radio Śląskie

SOBOTA, 27 maja.

5.30 „Dzień dobry". 6.30 Program na dziś. 11.25 Muz. — płyty z Warszawy. 14.00 Pieśni majowe z Wieży Mariackiej w Krakowie. 14.10 Muzyka rozrywkowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Katowickiej pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego. 14.50 Wiadomości bieżące i giełda.. 18.00 Hiszpańska muzyk fortepianowa w wykonaniu Władysławy Markiewiczówny (fortepian). 18.25 Wiadomości sportowe. 20.00 Apel poległych Kadetów w Powstaniu Śląskim (Tr. ze Lwowa). 22.55 Komunikat bieżący. 23.05 Zakończenie programu.

NIEDZIELA, 28 maja.

6.15 „Surmy śląskie" w wykonaniu Kwartetu Orkiestry K. P. w Katowicach. 6.25 Program na dziś. Koncert poranny w wykonaniu orkiestry wojskowej pod dyr. kpt. Kazimierza Kanasia. 7.10 „Już są świeże warzywa" — pog. 8.45 chorobą młodych koni" — pog. Polska kapela ludowa (płyty). Dzierżanowski: Śmirus tańczy, polka, Karol Namysłowski: a) Śmieska, b) Hop — ciuch. 9.05 wa konferencja robotnicza w Czakowicach" — wygłosi Czesław Dudowski. 11.30 Utwory Emila Młynarskiego — płyty z W-wy. 13.05 starszy poemat hutniczy" — literacki Wilhelma Szewczyka (wlenty Rozdzieński — Oficine Ferria). 14.40 „Co słychać na Śląsku" — opowie red. Adam Mikulski. „Popołudnie śląskiego rolnika" audycja słowno - muzyczna. „Co niedzieli u Karlika brzmi pineczka, gra muzyka" — regionalna audycja słowno-muzyczna w oprac. Stanisława Ligonia i Fr. Pilarz. 20.10 Wiadomości sportowe. 23.05 Zakończenie programu.

1 maj w Oswięcimiu

Przypuszczamy, że nietylko w Oświęcimiu, ale w całym kraju klasa robotnicza przyjęła decyzję w sprawie zakazu obchodów i zgromadzeń pod gołym niebem z wielkim żalem. Oczywiście skazanie nas na odbycie zgromadzenia w lokalach zamkniętych nie umniejszyło rozmiarów naszego święta. Prócz jednej fabryki, która pracowała na obronę Państwa, wszystkie przedsiębiorstwa solidarnie zostały unieruchomione. Robotnicy tych fabryk zapełnili też salę Hotelu „Herz", gdzie odbyło się manifestacyjne zgromadzenie, zwołane przez tutejszy Komitet PPS. Trybuna była udekorowana sztandarami partyjnymi i zawodowymi. Wiec zagaił tow. Krzemień, powołując do prezydium tow. Porębskiego i Kaufera. Dłuższy referat o sytuacji politycznej w kraju i zagranicą oraz o znaczeniu święta 1 Maja wygłosił tow. dr. Rosenzweig z Krakowa. Huczne oklaski były odpowiedzią na wywody referenta.

Następnie zabrał ponownie głos tow. Krzemień i omówił sprawy lokalne. Odczytana rezolucja CKW. została jednomyślnie przyjęta.

Na początku i na końcu zgromadzenia odśpiewano „Czerwony Sztandar".

Kronika Bielska-Białej i okolicy

ODDZIAŁ: BIAŁA KOMOROWICKA 4.

Zgromadzenie Ludowe

ZGROMADZENIE LUDOWE urządza *Stronnictwo Ludowe* w niedzielę, dnia 28 maja b. r. o g. 12-ej w południe W OSIEKU — dla POW. BIALSKIEGO.

Na wiecu tym będą przemawiać obok ludowców — przedstawiciele P. P. S.

Chłopi i robotnicy z bialskiego winni wziąć przez tłumne przybycie do Osieka w „ŚWIĘCIE LUDOWYM" masowy udział.

Kina

ADRIA: „Krzyk ulicy" i „Dzieci na wyścigach".

APOLLO: „Panna Ewa".

ATLANTIC: „Miasteczko Bełz" i „Biały Motyl".

L. O. P. P.: „Florian" i „Wesoło żyjemy".

PROMIEŃ: „Tajemnice morza Czerwonego" i „Na drapaczu chmur".

SCALA: „Wstań i walcz".

STELLA: „Wielki dzień" i „Chiński brylant".

SZTUKA: „Zoo".

ŚWIT: „Ukochany".

UCIECHA: „Patrol na pustyni" i „Zakochani wrogowie".

WANDA: „Podwójne wesele" i „Brat diabła".

Redaktor MIECZYSŁAW NIEDZIAŁKOWSKI

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo - Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7